
“FIDANI BETON” SH.P.K.

Baballoq, Deçan

**RAPORTI I VLERËSIMIT TË NDIKIMIT NË MJEDIS PËR
PËRPUNIMIN, THËRRMIMIN DHE SEPERIMIN E RËRËS DHE
ZHAVORRIT**

Shtator - 2024

**RAPORTI I VLERËSIMIT TË NDIKIMIT NË MJEDIS PËR
PËRPUNIMIN, THËRRMIMIN DHE SEPERIMIN E RËRËS DHE
ZHAVORRIT**

"FIDANI BETON" SH.P.K., Prishtinë

Parcela me numër 00747-3 Zona kadastrale Baballoq

Investitori:	"FIDANI BETON" SH.P.K.
Personi i Autorizuar:	Bekim Beqiraj
Adresa:	Arben Qerimaj Nr 180 / Baballoq, Deçan
Lokacioni:	Deçan
Tel:	+383 (049) 407010, +383 (049) 851802
Email:	Fidanibeton@gmail.com , edonisgjocaj@fidanil.com

Hartuese e Raportit të Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis

Emri:	Bsc. Hidro. Blerina Bajraktari
Email:	Blerinabajraktari1@gmail.com
Tel:	+383 49 588 634
Nr. i Licencës:	07/20

"FIDANI BETON" SH.P.K.

Bsc. Hidro. Blerina Bajraktari

Nënshkrimi

Nënshkrimi

Shtator - 2024

PËRMBAJTJA:

1. HYRJE6

2. KORNIZA LIGJOR PËR HARTIMIN E RAPORTIT TË VLERSIMIT TË NDIKIMIT NË MJEDIS	7
3. PËRSHKRIM I IMPIANTIT PËR PERPUNIM, THËRMIM DHE SEPERIMIN E RËRËS DHE ZHAVORRIT	8
3.1 Kapaciteti dhe Përmasat e Impiantit	9
3.2 Përfitimet e Projektit	10
4. VENDNDODHJA E IMPIANTIT PËR PERPUNIM, THËRMIM DHE SEPERIMIN E RËRËS DHE ZHAVORRIT	12
4.1 Përshkrimi i veçorive Fizike të Projektit	14
4.2 Përshkrimi i Veçorive Kryesore të Fazës Operative të Impiantit të perpunim, thërmim dhe seperimit të rërës dhe zhavorrit	15
4.3 Përshkrimi detal i procesit teknologjik	17
4.4 Përlllogaritja sipas llojit dhe sasisë të mbetjeve dhe emetimeve të pritura gjate fazës së ndërtimit dhe operimit.....	20
5. PËRSHKRIMI I ALTERNATIVAVE TE ARSYESHME PËR NDERTIMIN E IMPIANTIT TË PERPUNIM, THËRMIM DHE SEPERIMIT TE RËRËS DHE ZHAVORRIT	21
6. GJENDJA AKTUALE E MJEDISIT	24
6.1 Klima dhe Temperatura.....	27
6.2 Karakteristikat Hidrografike	27
7. IDENTIFIKIMI DHE PËRSHKRIMI I NDIKIMEVE NË MJEDIS	28
7.1 Ndikimet në ajër.....	28
7.2 Ndikimet në tokë.....	29
7.3 Ndikimet në ujë.....	30
7.4 Ndikimet në peizazh	31
7.5 Ndikimet në Florë dhe faunë.....	31
7.5 Ndikimet në vendbanime dhe popullatë	32
7.6 Ndikimet nga zhurma.....	33
7.7 Ndikimet në raste të aksidenteve mjedisore.....	33
8. PËRSHKRIMI I PASOJAVE TË MUNDËSHME NË MJEDIS	34
9. PËRSHKRIMI I METODAVE PER VLERSIMIN E PASOJAVE MJEDISORE	36
Analiza e Ndikimit Mjedisor (ANM)	36

Analiza e Ciklit të Jetës (ACJ).....	36
Vlerësimi Strategjik Mjedisor (VSM)	37
Matrica e Ndikimeve.....	37
Analiza SWOT Mjedisore.....	37
Modelimi Mjedisor	37
10. PERSHKRIMI I MASAVE.....	38
10.1 Masat për zvogëlimin e ndikimeve në ajër	38
10.2 Masat për zvogëlimin e ndikimeve në ujë	39
10.3 Masa për Zvogëlimin e Ndikimeve në Tokë	40
10.4 Masat për mbrojtje nga zhurma	42
10.5 Masat për zvogëlimin e ndikimeve në peizazh, florë dhe faunë.....	43
10.5.1 Masa për Zvogëlimin e Ndikimeve në Peizazh	43
10.5.2 Masa për Zvogëlimin e Ndikimeve në Florë	43
10.5.3 Masa për Zvogëlimin e Ndikimeve në Faunë	43
10.6 Masat për zvogëlimin e ndikimeve në vendbanime dhe popullatë	44
10.7 Masat për mbrojtje nga rreziqet dhe aksidentet mjedisore	45
10.8 Menaxhimi i mbeturinave	47
11. PËRSHKRIMI I PASOJAVE NEGATIVE MJEDISORE	48
12. MONITORIMI DHE RAPORTIMI.....	50
13. PËRMBLEDHJE E PËRGJITHËSHME	51
13.1 Ndikimet Mjedisore dhe Masat Zbutëse	51
13.2 Monitorimi dhe Raportimi	51
13.3 Përfitimet.....	51
14. ANALIZA KOST – BENEFITE E PROJEKTIT NË FORMË TABELARE	53
15. LITERATURA E PERDORUR	54

Lista e Figurave:

Figura 1 Pikat koordinatave të zonës që shfrytëzohet nga kompania "Fidani- Beton" SH.P.K.	6
Figura 3 Shtrirja hapësinore e Lokacionit të Impiantit për perpunim, thërmim dhe seperimit të Rërës dhe Zhavorrit.....	12

Figura 4 Parcelat ku është planifikuar vendosja e Impiantit për Perpunim, thërmim dhe seperimim e Rërës dhe Zhavorrit 13

Figura 5 Lokacioni i vendosjes se Impiantit te perpunim, thërmim dhe seperimit te Rërës dhe Zhavorrit 13

Figura 6 Lokacioni i Impiantit të perpunim, thërmim dhe seperimit të Rërës dhe Zhavorrit ne raport me shtëpitë e banimit..... 14

Lista e Tabelave:

Tabela 1 Tabela e madhësisë se fraksioneve te prodhuara nga perpunim, thërmim dhe seperimi i rërës dhe zhavorrit 16

Tabela 2 Tabela e vlerave te lejuara te zhurmës.....33

Tabela 3 Paraqitja e mbeturinave sipas katalogut shtetëror47

1. HYRJE

Bazuar në nenin 11 dhe shtojcën 4 të Ligjit me nr. 08/L-181 për vlerësimin e ndikimit në mjedis, si dhe përmbushjen e kushteve për përpunim, thërrmim dhe seperim të rërës dhe zhavorrit, kompania “FIDANI - BETON” SH.P.K. nga Komuna e Deçanit ka filluar përgatitjen e dhe kompletimin e dokumentacionit të nevojshëm për përpilimin e Raportit të Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis për përpunim, thërrmim dhe Sepërim të Rërës dhe Zhavorrit me lokacion në fshatin Ballaboq komuna e Deçanit .

“FIDANI - BETON” SH.P.K. është kompani e themeluar në Komunën e Deçanit që nga viti 2012, e cila ka planifikuar në instalimin e një linje për përpunimin, thërrmimin dhe seperimin e rërës dhe zhavorrit.

Ky projekt është planifikuar të Vendoset në një pjese të parcelës me nr. 00747-3, zk. Ballaboq të cilën e posedon në shfrytëzim kompania.

Figura 1 Pikat koordinatave të zonës që shfrytëzohet nga kompania "Fidani- Beton" SH.P.K.

Ky raport paraqet një dokument të rëndësishëm dhe të domosdoshëm për marrjen e Pëlqimit Mjedisor për Impiantin e përpunimit, thërrmimit dhe seperimin e rërës dhe zhavorrit, me qëllim që të identifikohen dhe të analizohen ndikimet në mjedis për tërë veprimtarinë e impiantit duke i parashtruar dhe ndërmarr masat e domosdoshme për mbrojtjen e mjedisit në lokacionin ku do të ushtrohet kjo veprimtari.

Në raportin e Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis do të analizohen karakteristikat e gjendjes ekzistuese të mjedisit në lokalitetin e ndërtimit të Impiantit për përpunim, thërrmim dhe seperim i rërës dhe zhavorrit si dhe karakteristikat e potencialeve përkatëse, nga njëra anë, dhe karakteristikat inxhinieriko - teknike të punëve të cilat zhvillohen në bazë të projektit, nga ana tjetër, ku do të përkufizohen të gjitha ndikimet relevante që mund të paraqiten në relacionin Impiantit, duke mos anashkaluar edhe ndikimet kumulative në regjionin më të gjerë.

Duke u nisur nga qëllimi paraprak dhe në metodologjinë e hartimit të vlerësimit të ndikimit në mjedis, ky Raport bëhet me qëllim të përkufizimit të ndikimeve potenciale dhe caktimin e masave të cilat do të jenë të nevojshme për tu marr për mbrojtjen e mjedisit nga ndikimet negative. Me hartimin e Raportit të Vlerësimit të ndikimit në Mjedis janë marrë për bazë ndikimet në mjedis dhe aplikimi i masave për zvogëlimin e ndikimeve gjatë realizimit të Impiantit të përpunimit, thërrmimit dhe seperimit të rërës dhe zhavorrit.

Ndërtimi i këtij impianti është ndërtuar nga kompania “FIDANI-BETON” SH.P.K. në zonën të cilën e ka në shfrytëzim kompania në parcelën me nr. 00747-3, të zonës kadastrale Ballaboq..

2. KORNIZA LIGJOR PËR HARTIMIN E RAPORTIT TË VLERSIMIT TË NDIKIMIT NË MJEDIS

Bazuar në karakteristikat e Impiantit të përpunimit, thërrmimit dhe seperimit të rërës dhe zhavorrit me të gjithë infrastrukturën përcjellëse dhe sipas gjendjes ekzistuese (vendndodhja, madhësia e shtrirjes, ndikimet e mundshme në mjedis etj.), ky projekt është subjekt i vlerësimit të ndikimit në mjedis, Ligjit me nr. 08/L-181 për vlerësimin e ndikimit në mjedis, i cili është bazë kryesore ligjore ku jemi referuar.

Për përgatitjen e këtij raporti janë konsultuar edhe ligje të tjera relevante, si:

- Ligji për Mbrojtjen e Mjedisit Nr. 03/L-025
- Ligjin nr. 04/L-060 për mbeturina,
- Ligjin nr. 08/L-071 për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit nr. 04/L-060 për mbeturina
- Ligji për mbrojtjen e Ajrit nga Ndotja Nr. 05/L-025
- Ligji për ujërat e Kosovës Nr. 04/L-147

- Ligji për Planifikim Hapësinor Nr. 04/L-174
- Ligji për Mbrojtjen e Natyrës Nr. 03/L-233
- Ligji për Mbrojtje nga Zhurma Nr. 02/L-102

Udhëzimet Administrative:

- Udhëzimit Administrativ (QRK) Nr. 07/2021 për rregullat dhe normat e shkarkimeve ne ajër nga burimet e palëvizshme të ndotjes;
- Udhëzimi Administrativ (MMPHI) Nr. 02/2022 për kushtet , mënyrat ,parametrat dhe vlerat kufizuese te shkarkimit te ujerave te ndotura ne rrjetin e kanalizimit publik dhe trupin ujqor.

Pasi që për këtë veprimtari është e nevojshme të bëhet vlerësimi i ndikimit në mjedis (VNM), atëherë për të adresuar ndikimet mjedisore të mundshme, masat për zvogëlimin e ndikimeve dhe përputhshmërinë ligjore, investitori ka vendosur që të kryej një studim përkatës të vlerësimit të ndikimit në mjedis, të përgatis raportin dhe të aplikoj për pëlqim mjedisor në Ministrinë e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturë (MMPHI).

3. PËRSHKRIM I IMPIANTIT PËR PERPUNIM, THËRRMIM DHE SEPERIMIN E RËRËS DHE ZHAVORRIT

Impianti për përpunim, thërrmim dhe separimin e rërës dhe zhavorrit është projektuar për të ndarë materialet inerte të nxjerra nga shtrati i lumit ose nga gurorja. Këto materiale përfshijnë rërë, zhavorr, dhe fraksione të tjera të ndryshme në madhësi dhe përbërje. Qëllimi kryesor i këtij impianti është sigurimi i materialeve të klasifikuara të cilësisë së lartë, të cilat mund të përdoren në ndërtim dhe industri të tjera.

1. Përgatitja e Materialit të Papërpunuar:

- **Mbledhja e Materialit** - Procesi fillon me mbledhjen dhe transportimin e materialit të papërpunuar (përzierja e rërës, zhavorrit, dhe papastërtive) nga vendburimet natyrore ose nga rezervat e depozituara në impiant.
- **Futja në Hopper:** Materiali futet në një hopper të madh, ku pastrohet nga ndotësit e mëdhenj.

2. Sitja Fillestare (Screening):

- a. **Ndarja e Parë:** Materiali kalon përmes një site vibrimi që kryen ndarjen fillestare të materialeve sipas madhësisë së grimcave. Rrjetat me madhësi të ndryshme ndajnë materialet e mëdha, të cilat dërgohen për të kaluar një proces të mëtejshëm të ndarjes, nga ato të vogla që kalojnë në fazat e tjera.

3. Larja e Materialit (Washing):

- b. **Heqja e Papastërtive:** Materiali që përmban rërë dhe zhavorr kalon nëpër një njësi larjeje, ku uji me presion të lartë përdoret për të larguar papastërtitë, baltën, dhe materialet organike. Kjo siguron një produkt më të pastër dhe të cilësisë së lartë.

4. Separimi Magnetik (Magnetic Separation):

- c. **Largimi i Metaleve:** Kjo fazë përfshin përdorimin e një ndarëse magnetike për të hequr grimcat metalike nga rëra dhe zhavorri, duke mbrojtur makineritë dhe duke rritur cilësinë e materialeve përfundimtare.

5. Sitja Përfundimtare (Final Screening):

- d. **Klasifikimi përfundimtar:** Materiali i pastruar kalon përmes një serie sitash për të bërë një ndarje të saktë të rërës dhe zhavorrit sipas madhësisë së grimcave. Këto sitë përfshijnë disa nivele për të siguruar që produktet të klasifikohen saktësisht sipas kërkesave të klientëve.

6. Kullimi dhe Tharja (Dewatering and Drying):

- e. **Heqja e Ujit të Tepërt:** Materiali i lagësht kalon nëpër një njësi kullimi për të larguar ujin e tepërt. Në disa raste, materialet mund të kalojnë edhe në një njësi tharjeje për të siguruar një produkt të thatë dhe të gatshëm për përdorim të menjëhershëm.

7. Ruajtja dhe Depozitimi (Storage):

- f. **Ruajtja e Materialeve:** Pasi të jenë ndarë dhe tharë, rëra dhe zhavorri ruhen në depo të veçanta ose silos, ku janë të mbrojtur nga faktorët atmosferikë dhe janë gati për transport ose shitje.

8. Transporti përfundimtar (Final Transportation):

- g. **Ngarkimi dhe Transporti:** Materialet e përfundimit ngarkohen në kamionë ose mjete të tjera transporti dhe dërgohen në destinacionet përfundimtare, të tilla si kantieret e ndërtimit, uzinat e prodhimit të betonit ose projektet inxhinierike.

Impianti për përpunim, thërrmim dhe sepërimin e rërës dhe zhavorrit luan një rol të rëndësishëm në menaxhimin e mbetjeve industriale, duke minimizuar ndikimin mjedisor dhe duke maksimizuar riciklimin dhe përdorimin e materialeve të mbetur. Përmes teknologjive të avancuara dhe proceseve të mirë organizuara, ky impiant kontribuon në qëndrueshmërinë mjedisore dhe në zhvillimin e qëndrueshëm industrial.

3.1 Kapaciteti dhe Përmasat e Impiantit

Impianti i përpunimit, thërrmimit dhe seperimit të rërës dhe zhavorrit do të ketë një kapacitet maksimal të prodhimit deri 15 m³/orë, është modeli amerikan Allis - Chalmers.

Zona e impiantit do të përfshijë seperacionin dhe magazinimin e fraksioneve të materialeve të ripërpunuara.

Impianti do të përdorë teknologji të avancuar për të siguruar një perpunim, thërmim dhe seperime efikas dhe shumë miqësor ndaj mjedisit.

Pajisjet kryesore do të përfshijnë:

- **Makineritë Thërrmuese:** Për copëtimin e blloqeve të mëdha të gurit në fragmente më të vogla.
- **Sita Vibruese:** Për ndarjen e materialit sipas madhësisë gjatë fazave të ndryshme të përpunimit.
- **Mullinj për Bluhje:** Për bluhjen e materialit në përmasa të ndryshme sipas kërkesave të tregut.
- **Pajisje për Pastrim:** Për pastrimin e materialit të përpunuar nga pluhurat dhe papastërtitë.
- **Bartja ne shtrege me ane te shiritave.**

Pajisjet e Thërrmuesit dhe seperuesit:

1. Impianti primar thërrmues, i palëvizshëm
2. Rrip transportues,
3. Ekran vibrues, kuvertë
4. Thërrmues me ndikim,
5. Rrip transportues,
6. Ekran vibrues i tipit banane,
7. Rrip transportues,
8. Thërrmues me goditje,
9. Rrip transportues,
10. Rrip transportues,

3.2 Përfitimet e Projektit

Përpunimi, thërmimi dhe Sepërimi i rërës dhe zhavorrit sjell përfitime të shumta, duke përfshirë avantazhe mjedisore, ekonomike dhe sociale.

Këto përfitime janë të rëndësishme për furnizim me rëre dhe zhavorr te industrisë së ndërtimit dhe për mirëqenien e komuniteteve lokale dhe globale.

1. Përfitimet Mjedisore janë:

- a. **Përdorimi Efikas i Burimeve Natyrore** - Projekti promovon përdorimin e qëndrueshëm të burimeve natyrore, duke përdorur materiale të nxjerra nga shtrati i lumit ose gurorja dhe duke i ndarë ato në mënyrë efikase. Kjo ndihmon në minimizimin e humbjeve dhe rritjen e efikasitetit të përdorimit të resurseve natyrore.

- b. **Reduktimi i Erozionit dhe Degradimit të Tokës** - Materialet e nxjerra nga shtrati i lumit apo gurorja, në vend që të grumbullohen ose të transportohen pa kontroll, përpunohen dhe përdoren në mënyrë të organizuar. Kjo redukton rrezikun e erozionit dhe degradimit të tokës në zonat ku materiali do të përdoret.
- c. **Zvogëlimi i Ndikimeve të Transportit** - Me prodhimin e materialeve ndërtimore brenda rajonit, nevoja për transport të materialeve nga distanca të largëta zvogëlohet, duke ulur emetimet e gazrave të dëmshëm dhe ndikimet negative që vijnë nga transporti i materialeve ndërtimore.

2. Përfitimet Ekonomike:

- a. **Rritja e Kapacitetit Prodhues dhe Ofertës në Treg** - Impianti do të rrisë kapacitetin për prodhimin e materialeve inerte, duke siguruar një furnizim të qëndrueshëm dhe të mjaftueshëm për tregun lokal dhe rajonal. Kjo do të kontribuojë në stabilizimin e çmimeve dhe në përmirësimin e disponueshmërisë së materialeve ndërtimore.
- b. **Zvogëlimi i Varësisë nga Importi** - Duke prodhuar materiale të klasifikuara dhe të cilësisë së lartë në nivel lokal, projekti do të zvogëlojë nevojën për importin e këtyre materialeve. Kjo do të reduktojë kostot e transportit dhe do të forcojë vetë-mjaftueshmërinë ekonomike të rajonit. Nxitja e Inovacionit:
- c. **Stimuli i Aktivitetit Ekonomik Lokal** - Projekti do të kontribuojë në rritjen e aktivitetit ekonomik në zonën ku ndodhet impianti, duke stimuluar bizneset lokale dhe duke rritur kërkesën për shërbime dhe produkte të tjera, siç janë materialet ndihmëse dhe shërbimet transportuese.
- d. Përpunimi dhe riciklimi i mbetjeve inkurajon zhvillimin e teknologjive të reja dhe inovative që mund të përmirësojnë efikasitetin dhe të ulin kostot.

3. Përfitimet Sociale:

- a. **Punësimi dhe Zhvillimi Ekonomik:** Industria e përpunimit, thërrmimit dhe seperimit të rërës dhe zhavorrit krijon vende pune dhe nxit zhvillimin ekonomik lokal, veçanërisht në zonat rurale ku shpesh ndodhen minierat dhe guroret.
- b. **Përmirësimi i Shëndetit Publik:** Reduktimi i mbetjeve dhe ndotjes kontribuon në përmirësimin e cilësisë së ajrit dhe ujit, duke ulur rrezikun e sëmundjeve për komunitetet lokale.
- c. **Rritja e Ndërgjegjësimit Mjedisor:** Përfshirja në praktika të qëndrueshme dhe riciklimi rrit ndërgjegjësimin mjedisor midis punonjësve dhe komunitetit, duke promovuar një kulturë më të përgjegjshme dhe të ndërgjegjshme ndaj mjedisit.

4. Përfitimet Operative:

- a. **Optimizimi i Procesit:** Përpunimi i mbetjeve mund të përmirësojë efikasitetin operacional të impiantit duke ulur sasinë e materialit që duhet të menaxhohet si mbetje dhe duke siguruar materiale të përpunuara të cilësisë së lartë për proceset e prodhimit.
- b. **Menaxhimi i Mënyrës së Qëndrueshme të Mbetjeve:** Një qasje më e mirë ndaj menaxhimit të mbetjeve ndihmon në përmbushjen e rregulloreve dhe standardeve mjedisore, duke ulur rrezikun e gjobave dhe sanksioneve.

Përpunimi, thërrmimi dhe seperimi i mbetjeve të Rërës dhe zhavorrit ofron një gamë të gjerë përfitimesh që kontribuojnë në një industri më të qëndrueshme dhe më efektive. Duke minimizuar ndikimet mjedisore, duke ulur kostot, dhe duke krijuar mundësi të reja ekonomike, këto procese ndihmojnë në promovimin e zhvillimit të qëndrueshëm dhe përmirësimin e cilësisë së jetës për komunitetet lokale dhe të ardhmen tonë globale.

4. VENDNDODHJA E IMPIANTIT PËR PERPUNIM, THËRRMIM DHE SEPERIMIN E RËRËS DHE ZHAVORRIT

Impianti i përpunimit, thërrmimit dhe seperimit të rërës dhe zhavorrit me të gjitha pajisjet përcjellëse është planifikuar të vendoset në zonën e shfrytëzimit që e posedon kompania në ngastrën kadastrale me nr. 00747-3 në zonën kadastrale Ballaboq.

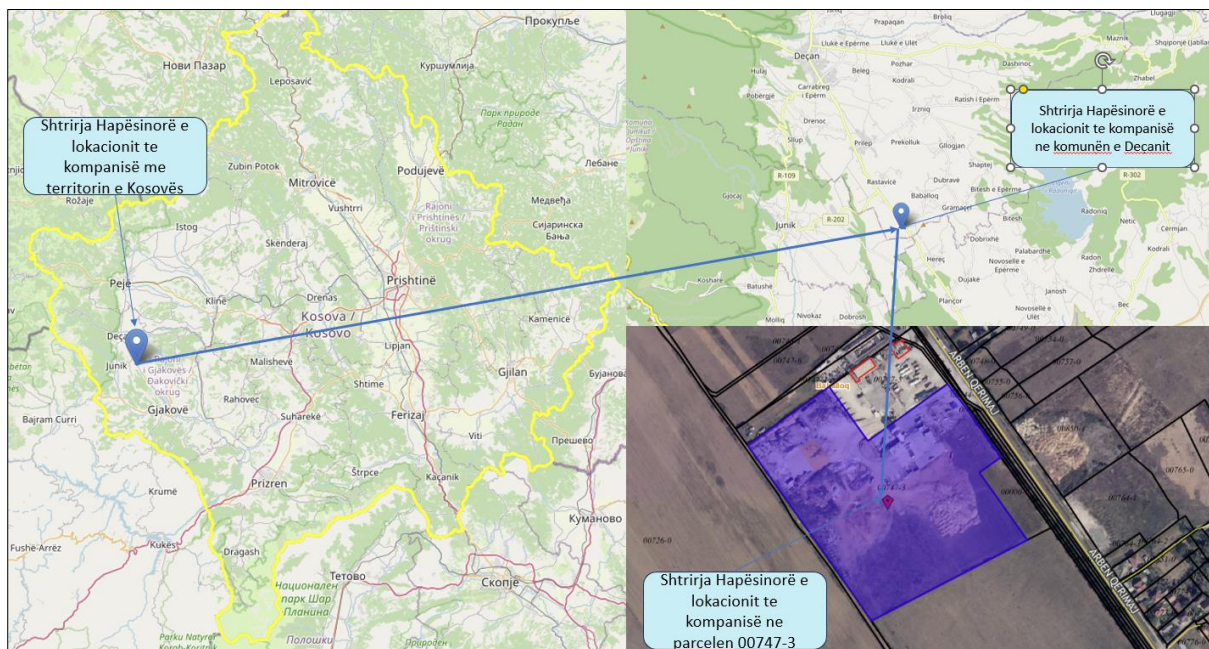

Figura 2 Shtrirja hapësinore e Lokacionit të Impiantit për përpunim, thërrmim dhe seperimit të Rërës dhe Zhavorrit

Zona e shfrytëzimit, parcela nr. 00747-3 zk. Baballoq

Figura 3 Parcelat ku është planifikuar vendosja e Impiantit për Përpunim, thërmim dhe seperim e Rërës dhe Zhavorrit

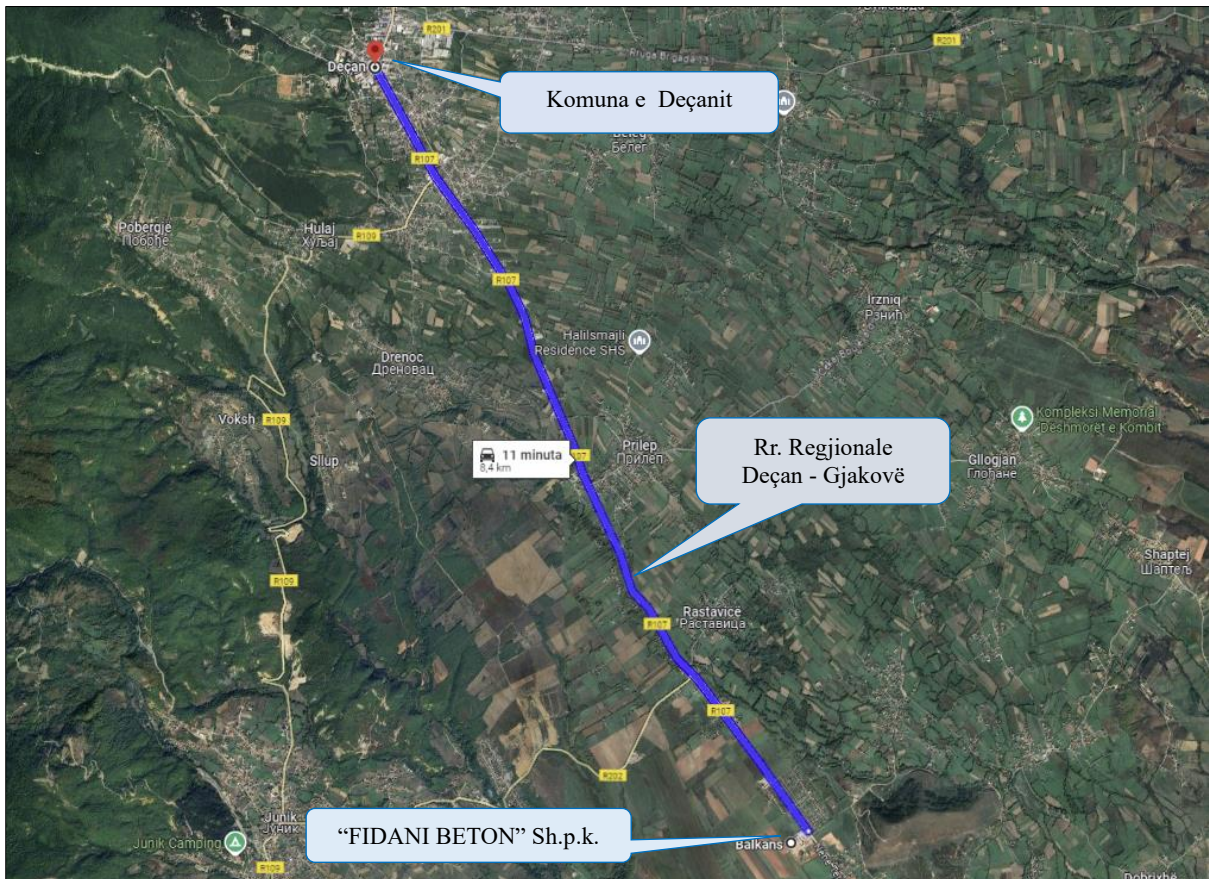

Figura 4 Lokacioni i vendosjes se Impiantit te përpunimit, thërmimit dhe seperimit te Rërës dhe Zhavorrit

- **Depozitat për Produktet e seperuara:** Hapësira për materialet e sepëruara që janë gati për t'u shitur ose për t'u transportuar për përdorim të mëtejshëm.
- **Pjesa për Mirëmbajtjen e Pajisjeve:** Një hapësirë e dedikuar për mirëmbajtjen dhe riparimin e pajisjeve dhe makinerive të përdorura në procesin e sepërimit.
- **Makineritë e përpunimit dhe Sepërimit:** Pajisje të specializuara për thërrmimin dhe ndarjen e materialeve të cilat formohen nga mbetjet e rërës dhe zhavorrit
- **Sistem i Avancuar i Filtrimit të Ajrit:** Sistem për reduktimin e ndotjes së ajrit dhe minimizimin e pluhurit që mund të gjenerohet gjatë procesit të thërrmimit dhe ndarjes.
- **Sistem i Menaxhimit të Ujit:** Pajisje për menaxhimin dhe riciklimin e ujit të përdorur gjatë procesit të thërrmimit dhe pastrimit të materialeve.
- **Parkingu dhe Hapësirat për Ngarkim/Shkarkim:** Hapësira të mjaftueshme për parkimin e automjeteve të punës, si dhe për ngarkimin dhe shkarkimin e materialeve të përpunuara dhe seperuara.
- **Rruga e Hyrjes dhe Daljes:** Infrastrukturë rrugore për të siguruar hyrjen dhe daljen e sigurt të automjeteve që transportojnë mbetjet nga rëra dhe zhavorri.
- **Masat e Sigurisë për Stafin:**
 - ✓ Pajisje mbrojtëse personale (PPE) për stafin.
 - ✓ Trajnime të rregullta për sigurinë në punë.
 - ✓ Sistemet e evakuimit emergjent dhe shenjat e qarta të udhëzimeve.
- **Mbrojtja nga Zjarri:** Sisteme të avancuara për parandalimin dhe shuarjen e zjarrit, duke përfshirë sensorët e zjarrit, detektorët e tymit dhe aparatet e shuarjes së zjarrit.

Këto veçori fizike sigurojnë që impianti të jetë funksional, i sigurt dhe i përshtatshëm për operacionet e përpunimit, thërrmimit dhe seperimit të mbetjeve nga rëra dhe zhavorri, duke respektuar standardet mjedisore dhe të sigurisë.

4.2 Përshkrimi i Veçorive Kryesore të Fazës Operative të Impiantit të përpunimit, thërrmimit dhe seperimit të rërës dhe zhavorrit

Faza operative e impiantit të sepërimit të rërës dhe zhavorrit përfshin një sërë veçorish dhe procese që sigurojnë funksionimin efikas dhe efektiv të impiantit. Kjo fazë përfshin gjithë proceset që lidhen me marrjen, përpunimin dhe ndarjen e materialeve të papërpunuara deri në prodhimin e materialeve të gatshme, si dhe mbikëqyrjen e performancës dhe mirëmbajtjen e pajisjeve. Veçoritë Kryesore të Fazës Operative:

a. Pranimit dhe Inspektimit i mbetjeve nga shkëmbit gëlqeror te mermerizuar

Inspektimi Fillestar: Mbetjet te cilat pranohen nga zona e shfrytëzimit te rërës dhe zhavorrit do të inspektohen për të siguruar që ato janë të përshtatshme për përpunim dhe sepaerim dhe nuk përmbajnë materiale të rrezikshme apo kontaminuese.

b. Thërrmimi dhe seperimi

Thërrmimi: Materiali i pranuar do të kalojnë nëpër makineritë e thërrmimit për të reduktuar madhësinë e tyre dhe për të përgatitur materialet për procesin e mëtejshëm të ndarjes.

Seperimi: Materialet e thërrmuara do të kalojnë nëpër pajisje të specializuara për ndarjen e materialeve bazuar në përbërjen dhe madhësinë e tyre.

Ndarja do te behet në fraksione:

Tabela 1 Tabela e madhësisë se fraksioneve te prodhuara nga përpunimi, thërrmimi dhe seperimi i rërës dhe zhavorrit

Nr.	Fraksionet	Granulometria (mm)	Perqindja për m3
1.	I	0 – 4 (mm)	30 - 35
2.	II	4 - 8 (mm)	25 – 30
3.	II	8 – 16 (mm)	23 – 25
4.	IV	16 – 31.5 (mm)	17 - 20

a) Depozitimi dhe Magazinimi

Depozitimi i materialit te përpunuar: Materialet e rërës dhe zhavorrit do të depozitohen në hapësira të dedikuara për magazinimin e fraksioneve.

b) Transporti dhe Shitja

Transporti i materialit: Materialet e seperuara do të ngarkohen në automjete të përshtatshme për transport dhe do të dërgohen tek klientët, përfshirë ndërtuesit, rrugët dhe kompani të tjera që përdorin rëre dhe zhavorr.

Marketingu dhe Shitjet: Impianti do të ketë një ekip të dedikuar për marketingun dhe shitjen e produkteve të rërës dhe zhavorrit.

c) Menaxhimi i Mbeturinave dhe Efikasiteti Operativ

Menaxhimi i Mbeturinave: Gjatë procesit të përpunimit, thërrmimit dhe seperimit te rërës dhe zhavorrit, do të krijohen disa mbeturina të cilat do të menaxhohen në mënyrë të përgjegjshme.

Efikasiteti Operativ: Për të siguruar një operim të qëndrueshëm dhe efikas, impianti do të përdorë teknologji me te reja dhe moderne dhe praktika të mira menaxheriale. Kjo përfshin përdorimin e sistemeve të avancuara për monitorimin e procesit, mirëmbajtjen e pajisjeve dhe trajnimin e rregullt të stafit.

d) Masat e Sigurisë dhe Mbrojtjes së Mjedisit

Siguria e Punëtorëve: Puna në impiant do të kryhet duke respektuar të gjitha rregulloret e sigurisë në punë. Punëtorët do të pajisen me pajisje mbrojtëse personale (PPE) dhe do të ndjekin procedurat e sigurta të punës.

Mbrojtja e Mjedisit: Impianti do të zbatojë masat për minimizimin e ndikimit në mjedis, përfshirë përdorimin e sistemeve të filtrimit të ajrit për të reduktuar ndotjen dhe menaxhimin e duhur të ujërave të përdorura. Përpjekje të vazhdueshme do të bëhen për të përmirësuar efikasitetin energjetik dhe për të reduktuar mbetjet e pa riciklueshme.

e) Trajnimi dhe Zhvillimi i Stafit

Trajnime të Rregullta: Stafit do të marrë trajnime të rregullta për të siguruar njohuri dhe aftësi të përditësuara në lidhje me teknologjitë e reja dhe praktikatat më të mira në industrinë minerare.

Zhvillimi Profesional: Investime në zhvillimin profesional të stafit për të ngritur nivelin e shërbimit dhe për të përmirësuar efikasitetin e përgjithshëm të impiantit.

Këto veçori kryesore të fazës operative të impiantit të perpunim, thërmim dhe seperimit të rërës dhe zhavorrit sigurojnë një proces të qëndrueshëm, efikas dhe miqësor me mjedisin, duke mbështetur qëllimin për të minimizuar mbetjet dhe për të promovuar ri-përdorimin e materialeve në sektorin e ndërtimit dhe infrastrukturës.

f) Lënda e parë dhe lënda ndihmëse

Lënda e parë janë rëra dhe zhavorri, ndërsa si lende kryesore ndihmëse do të jete energjia elektrike dhe uji për uljen e ndotjes nga pluhuri.

4.3 Përshkrimi detal i procesit teknologjik

Përshkrimi i detajuar i procesit teknologjik të impiantit të separimit të rërës dhe zhavorrit përfshin gjithë hapat dhe fazat e procesit, duke filluar nga pranimi i materialit të papërpunuar deri në prodhimin e materialit të përfunduar. Ky përshkrim përfshin përdorimin e teknologjive të ndryshme, pajisjeve specifike, dhe veprimtaritë operationale që mundësojnë ndarjen e materialeve në mënyrë efikase.

1. Marrja dhe Pranimi i Materialeve të Papërpunuara

Depozitimi dhe Grumbullimi i Materialit: Materialet e papërpunuara (përzierja e rërës dhe zhavorrit) sillen në impiant me kamionë ose mjete të tjera transporti.

Kamionët shkarkojnë materialet në një bunker ose grykë hyrëse të dedikuar. Bunkeri zakonisht ka një kapacitet të madh dhe është i pajisur me një grilë ose sitë për të penguar gurët e mëdhenj dhe mbeturinat e padëshiruara.

Transporti i Brendshëm i Materialit: Pas shkarkimit, materialet transportohen nga bunkeri në impiant përmes rripave transportues (konvejerëve) që janë të pajisura me mekanizma për rregullimin e shpejtësisë. Rripat transportues përdoren për të drejtuar materialet në fazën e parë të përpunimit.

2. Ndarja Fillestare në Sita Vibratorë

Sita Vibratore: Materiali i papërpunuar transportohet në një sitë vibratore për të kryer ndarjen fillestare sipas madhësisë së grimcave.

Përbërja e sitës vibratore: Sita është e ndërtuar me panele metalike ose rrjeta me vrima të përcaktuara për madhësi specifike të grimcave.

Lëvizja e shpejtë dhe vibruese e sitës ndihmon në ndarjen e grimcave të vogla (rëra) nga ato të mëdha (zhavorri).

Sita vibratorë lëviz në frekuenca të ndryshme (zakonisht në formë rrethore ose lineare) për të lejuar që grimcat e vogla të kalojnë përmes vrimave, ndërsa grimcat më të mëdha mbeten sipër për t'u larguar nga rrjedha kryesore.

3. Separimi Hidraulik me Hidrociklon

Përzierja e Materialit me Ujë: Materiali i ndarë nga sita vibratore dërgohet në një tank përzierjeje ku përzihet me ujë. Kjo përzierje formon një pezullim, i cili është i gatshëm për fazën e mëtejshme të separimit.

Pompat e fuqishme injektojnë ujë në sistem për të krijuar një rrjedhë të qëndrueshme dhe të kontrolluar të materialit.

Përdorimi i Hidrociklonit: Hidrocikloni është një pajisje që përdor forcat centrifugale për të ndarë grimcat e rërës dhe zhavorrit sipas madhësisë dhe peshës specifike të tyre.

Përzierja (materiali dhe uji) futet në hidrociklon në mënyrë tangjenciale për të krijuar një rrjedhë rrotulluese.

Grimcat më të rënda (zhavorri) përqendrohen në murin e jashtëm të hidrociklonit dhe nxirren nga fundi.

Grimcat më të lehta (rëra) përqendrohen në qendër dhe nxirren nga sipër.

Kjo fazë e ndarjes ndihmon në përmirësimin e saktësisë dhe pastërtisë së materialit të ndarë.

4. Filtrimi dhe Tharja e Materialit të Ndara

Filtrimi Mekanik:

Materiali i ndarë nga hidrocikloni kalon nëpër një filtër mekanik për të hequr ujin e tepërt.

Llojet e filtrave:

- **Filtra me rrjeta metalike:** Përdoren për ndarjen e grimcave të vogla të rërës nga uji. Ky filtër lëviz për të lejuar kalimin e ujit dhe kapjen e grimcave të rërës.
- **Filtra me shtypje:** Përdorin presionin për të hequr ujin nga materialet, duke rezultuar në një produkt të thatë dhe të përpunuar.

Tharja e Materialit:

- **Tharësit me ajër të nxehtë:** Përdoren për të hequr lagështinë e mbetur nga materialet e ndara. Ajri i nxehtë i drejtuar mbi materialet ndihmon në reduktimin e përmbajtjes së lagështirës deri në nivelin e kërkuar.
- **Pajisjet e tharjes:** Mund të përfshijnë tambure rrotullues tharës ose tunele tharëse me ventilatorë të fuqishëm për të rritur efikasitetin e tharjes.

5. Depozitimi dhe Ruajtja e Materialeve të Gatshme

Grumbullimi: Rëra dhe zhavorri të përfunduar transportohen në zona të dedikuara për depozitimin e materialeve të gatshme. Rezervuarët dhe platforma e depozitimit janë të ndërtuara për të ruajtur materialet në kushte të sigurta dhe për të lejuar qasje të lehtë për transportin e mëtejshëm.

Ruajtja: Materialet e depozituara ruhen në kushte që minimizojnë ndotjen dhe ruajnë cilësinë deri në momentin e përdorimit. Kushtet e ruajtjes përfshijnë mbrojtjen nga lagështira, pluhuri dhe ndotësit e mundshëm.

6. Monitorimi dhe Kontrolli i Procesit

Sistemi i Kontrollit Automatizuar: Një sistem i integruar i kontrollit automatizuar monitoron dhe menaxhon të gjitha aspektet e procesit, duke përdorur sensorë për të mbledhur të dhëna në kohë reale mbi parametrat e ndryshëm (si rrjedha e ujit, presioni, shpejtësia e vibrimeve, etj.).

Analiza e të Dhënave dhe Optimizimi: Analiza e të dhënave ndihmon në optimizimin e performancës së impiantit dhe në identifikimin e problemeve potenciale. Ky hap ndihmon në përmirësimin e efikasitetit dhe në parandalimin e ndonjë ndërprerjeje të mundshme të operacioneve.

Procesi teknologjik i impiantit të separimit të rërës dhe zhavorrit është kompleks dhe përfshin disa faza që kërkojnë teknologji të avancuar dhe menaxhim të kujdesshëm. Çdo hap është i dizajnuar për të siguruar që materialet të ndahen dhe të përpunohen në mënyrë efikase dhe për të siguruar cilësinë e lartë të produkteve të përfunduara. Përmes përdorimit të pajisjeve moderne dhe sistemeve të avancuara të kontrollit, impianti arrin të maksimizojë produktivitetin dhe të minimizojë ndikimin në mjedis.

4.4 Përlllogaritja sipas llojit dhe sasisë të mbetjeve dhe emetimeve të pritura gjatë fazës së ndërtimit dhe operimit

Emetimet e pritura gjatë fazës së operimit të një impianti të përpunimit, thërrmimit dhe seperimit të rërës dhe zhavorrit mund të ndahen në dy kategori kryesore: emetimet gjatë ndërtimit dhe emetimet gjatë operimit, në rastin tonë emetimet i kemi veten gjatë fazës së operimit, pasi që seperacioni tashmë është i ndërtuar

Këto emetime përfshijnë ndotës të ndryshëm të ajrit, të tokës dhe ndotës akustik si më poshtë:

Faza e Operimit:

1. Pluhuri (PM10 dhe PM2.5)

Procesi i përpunimit, thërrmimit dhe seperimit, shoshitjes dhe transportit të rërës dhe zhavorrit mund të gjenerojë pluhur në ajër.

2. Gazrat Serë (CO₂, CH₄, N₂O)

Operacionet e impiantit, përfshirë përdorimin e makinerive dhe pajisjeve përpunuese, do të rezultojnë në emetimin e gazrave serë.

3. Emetimet nga Makineritë e Përpunimit (NO_x, CO, HC)

Pajisjet e përdorura për përpunim, thërrmim dhe seperim të rërës dhe zhavorrit, si shtypëset dhe grirëset, emetojnë okside azoti (NO_x), monoksid karboni (CO) dhe hidrokarbure (HC) në ajër.

4. Ndotja Akustike

Operacionet e vazhdueshme të pajisjeve dhe makinerive të impiantit gjenerojnë zhurmë që mund të ndikojë në zonat përreth.

Masa për Reduktimin e Emetimeve

1. Kontrolli i Pluhurit

Përdorimi i ujit për të lagur sipërfaqet dhe materialet e përpunuara për të reduktuar pluhurin. Instalimi i sistemeve të filtrimit të ajrit dhe përdorimi i pajisjeve me kapacitet të ulët për emetimin e pluhurit.

2. Pajisje me Emisione të Ulëta

Përdorimi i makinerive dhe pajisjeve me standarde të larta për kontrollin e emetimeve. Mirëmbajtja e rregullt e pajisjeve për të siguruar funksionimin efikas dhe të pastër.

3. Reduktimi i Zhurmës

Përdorimi i mbrojtësve akustikë dhe barriera për të reduktuar përhapjen e zhurmës. Planifikimi i operacioneve në orare që minimizojnë ndikimin tek komunitetet lokale.

4. **Uji:** Shfrytëzimi i ujit do të përdoret ne sasi shume te vogël për uljen e pluhurave në përpunimin, thërrmimin dhe seperim e po ashtu edhe për rrugët dhe sipërfaqet manipuluese. Po ashtu uji do te përdoret edhe për pastrimin e makinerive, nevojat sanitare e higjienike te administratës si dhe ujitjen e sipërfaqeve manipuluese gjate kohërave te thata dhe shume te nxehta për ndalimin e ngritjes se pluhurave ne ajër. Ndikimi kryesor i ndotjes se ujerave janë shkarkimet e ujerave te pa trajtuara ne mungesë të impianteve por ne rastin ne fjale projektuesi ka parapare trajtimin e ujerave te ndotura nga e gjithë kompania.
5. **Dheu** – duke konsideruar kapacitetet e projektuara të përpunimit, thërrmimit dhe seperimit te mbetjeve nga rëra dhe zhavorri, kanalet si dhe si rezultat i investimit adekuat ne makineri te reja nuk do te kemi ndikime te mëdha ne dhe ndërsa ujerat sipërfaqësore largohen ne mënyrë te kontrolluar dhe se nuk shkarkohen ne ujera nëntokësore, ku një pjese e tyre largohen ne mënyrë natyrore ndërsa një pjese tjetër do te trajtohet ne sedimentues dhe përsëri do te merret për shfrytëzim dhe mund të konstatohet se ndikimet në kualitetin e dheut dhe nën të janë minimale.
6. **Flora dhe Fauna** – Ky aktivitet në aspektin e ndikimeve fizike në florë dhe faunë është minimal. Nuk parashihen ndikime të theksuara në florë dhe faunë për arsye se ne atë zone nuk ka zhvillim te madh të florës dhe faunës.
7. **Ndikimet sociale dhe ekonomike** – Mund të thuhet se ky aktivitet nuk do të paraqes ndonjë ndikim negativ në komunitetin lokal. Përkundrazi, priten efekte pozitive, ku do te hapen vende te reja te punës. Ky Projekt pritet te ndikoj pozitivisht në ekonominë Vendore dhe lokale të Komunës së Deçanit.

Menaxhimi dhe reduktimi i emetimeve gjatë fazës së operimit të impiantit të përpunimit, thërrmimit dhe seperimit te rërës dhe zhavorri, për të minimizuar ndikimin mjedisor dhe për të përmirësuar cilësinë e jetës për punonjësit dhe komunitetet lokale.

5. PËRSHKRIMI I ALTERNATIVAVE TE ARSYESHME PËR NDERTIMIN E IMPIANTIT TË PËRPUNIMIT, THËRRMIMIT DHE SEPERIMIT TE RËRËS DHE ZHAVORRIT

Për të ndërtuar një impiant për përpunim, thërrmim dhe seperim te rërës dhe zhavorrit, është e rëndësishme të shqyrtohen disa alternativa të arsyeshme. Këto alternativa duhet të marrin parasysh aspektet mjedisore, teknologjike, ekonomike dhe sociale për të siguruar një zgjidhje të qëndrueshme dhe efektive.

Më poshtë janë disa alternativa të arsyeshme për ndërtimin e impiantit të përpunimit, thërrmimit dhe seperimit të rërës dhe zhavorrit:

Kur planifikoni ndërtimin e një impianti për separimin e rërës dhe zhavorrit, është e rëndësishme të shqyrtohen disa alternativa të arsyeshme për të siguruar që projekti të jetë ekonomikisht i qëndrueshëm, mjedisor dhe tekno logjikisht efikas. Më poshtë janë përshkruar pesë alternativa të arsyeshme për ndërtimin e këtij impianti:

Alternativa 1: Vendndodhjes Strategjike të Impiantit

Vendosja e impiantit në një lokacion që minimizon kostot e transportit dhe maksimizon eksesein në burimet e nevojshme (si ujë, energji dhe rrugë transporti).

Përparësitë:

- **Reduktimi i kostove të transportit:** Duke e vendosur impiantin afër burimeve të rërës dhe zhavorrit, ose afër tregjeve ku përdoren këto materiale.
- **Përmirësimi i Logjistikës:** Lehtëson aksesin dhe shpërndarjen e materialeve në zonat e ndërtimit ose përpunimit.
- **Zhvillimi Ekonomik Lokal:** Mund të kontribuojë në zhvillimin e zonave lokale dhe në krijimin e vendeve të reja të punës.

Mangësitë:

- **Zgjedhja e Vendit të Papërshtatshëm:** Një vend i keq zgjedhur mund të rrisë ndjeshëm kostot operacionale dhe logjistike.
- **Ndikimi mjedisor dhe social:** Mund të shkaktojë ndikime negative për komunitetet lokale dhe mjedisin, nëse nuk menaxhohet me kujdes.

Alternativa 2: Ndërtimi i Një Impianti Fiks për Përpunimin , Thërrmimin dhe Seperimin e Rërës dhe Zhavorrit

Ndërtimi i një impianti të përhershëm në një vend të caktuar për seperimin e rërës dhe zhavorrit, me të gjitha pajisjet e nevojshme për përpunim.

Përparësitë:

- **Kapacitet i lartë:** Impiantet fikse mund të kenë kapacitet shumë më të madh përpunimi dhe mund të përshtaten për operacione të gjata.
- **Automatizimi:** Mundësia e përdorimit të teknologjive të automatizimit dhe kontrollit për të përmirësuar efikasitetin dhe cilësinë.
- **Kosto operacionale më të ulëta:** Redukton kostot e transportit për materiale të përpunuara dhe ul kostot e energjisë.

Mangësitë:

- **Kosto e lartë fillestare:** Kërkon investime të mëdha për ndërtimin e infrastrukturës dhe instalimin e pajisjeve.
- **Ndikimi mjedisor:** Mund të ketë ndikim të madh në mjedis, sidomos nëse nuk menaxhohet mirë.

Alternativa 3: Përdorimi i Teknologjive të Avancuara të Filtrimit dhe Separimit

Integrimi i teknologjive të reja për filtrimin dhe separimin e rërës dhe zhavorrit, siç janë filtrat vibruese, centrifugat, dhe sistemi i ndarjes hidrociklonike.

Përparësitë:

- **Efikasitet i lartë:** Këto teknologji mund të ndajnë grimcat me saktësi shumë të lartë, duke përmirësuar cilësinë e produktit përfundimtar.
- **Kursimi i Ujit dhe Energjetik:** Disa teknologji moderne përdorin më pak ujë dhe energji krahasuar me metodat tradicionale.
- **Reduktimi i Shpenzimeve Operacionale:** Mund të ulë kostot përmes optimizimit të proceseve dhe automatizimit.

Mangësitë:

- **Investim fillestar i lartë:** Kostoja fillestare për blerjen dhe instalimin e teknologjive të avancuara mund të jetë e lartë.
- **Nevoja për Ekspertizë:** Mund të kërkojë trajnim të veçantë për përdorimin dhe mirëmbajtjen e teknologjive të reja.

Alternativa 4: Impianti i Vogël për Komunitetin Lokal

Ndërtimi i një impianti të vogël për përpunim, thërrmim dhe separimin e mbetjeve për të plotësuar nevojat e komunitetit lokal.

Avantazhet

- **Përfitime për Komunitetin:** Impianti mund të krijojë vende pune dhe të nxisë zhvillimin ekonomik lokal.

Disavantazhet

- **Kufizime të Kapacitetit:** Impianti i vogël mund të ketë kapacitet të kufizuar për përpunimin e sasive të mëdha të mbetjeve.
- **Kosto të Larta Fillestare:** Investimi fillestar mund të jetë i lartë për një komunitet të vogël.

Secila nga këto alternativa ka avantazhe dhe disavantazhe të vetat. Zgjedhja e alternativës më të përshtatshme varet nga faktorë të tillë si kushtet e vendndodhjes, buxheti, nevojat e komunitetit dhe ndikimet mjedisore. Një analizë e kujdesshme dhe planifikimi strategjik janë

të nevojshme për të siguruar që impianti për separimin e rërës dhe zhavorrit të jetë i suksesshëm dhe i qëndrueshëm.

6. GJENDJA AKTUALE E MJEDISIT

Mjedisi në Komunën e Deçanit ka përmirësime në vitet e fundit si rezultat i administrimit të mirë të mbeturinave, pastrimit e deponive ilegale, ndërtimin e rrjetit të kanalizimit për ujërat e zeza në pjesën rurale si dhe rritjen e sipërfaqeve gjelbëruese - shesheve dhe parqeve. Krahas veprimeve konkrete për rruajtjen e mjedisit, ekzistojnë shqetësime për humbjen e tokës bujqësore, mungesa e shtrirjes dhe trajtimi i ujerave të zeza në të gjithë vendbanimet, përdorimi automjeteve të vjetra, djegia e tokës pas korrjes, ngrohja me djegie, prerja e pa kontrolluar e pyjeve etj.

Veprimtaritë të cilat kanë ndikim në ndotjen e mjedisit janë:

- Gurthyesit (gjithsejtë dy),
- Sharra të përpunimit të drurit (gjithsejtë dhjetë),
- Reparacione (gjithsejtë dy) dhe
- Betoniera (gjithsejtë tre).

Trafiku dhe transporti - Transporti rrugor është një nga burimet më të mëdha të ndotjes, duke kontribuar në cilësi të dobët të ajrit, zhurmës dhe ndryshimet klimatike. Transporti i mallrave dhe udhëtarëve bëhet me mjete të ndryshme të cilat janë të prirura të ndotin mjedisin duke ndikuar në ndotje të ajrit nga transporti. Ndotësit e ajrit nga transporti përfshijnë oksidin e azotit, grimcat, monoksidin e karbonit dhe hidrokarbure. Të gjithë kanë një ndikim të dëmshëm në shëndetin e njerëzve, kafshëve dhe bimësisë në nivel lokal. Për të lehtësuar gjendjen mjedisore parashihet të realizohet projekti i rrugës transit, i cili e redukton ndotjen nga komunikacioni. Si përparësi brenda zonës urbane është edhe ndërtimi i rrugës së qendrës, që është me dy korsi, ku lëvizja e automjeteve dhe transportit është dukshëm më i lehtë duke krahasuar me gjendjen e viteve të mëparshme.

Ndotja e Ajrit – Ajri është element i rëndësishëm i mjedisit dhe domosdoshmëri për jetën. Ndotja e tij nga përzierja me substanca që futen në rrugë natyrore apo artificiale (burime antropogjenë), përbën shkakun kryesor të përkeqësimit të cilësisë së tij, shkakton sëmundje dhe degradimin e elementeve tjera të mjedisit. Transporti është njëri ndër ndotësit kryesor të ajrit, ujit, dhe tokës. Deçani si lidhje kryesore në mes të Pejës dhe Gjakovës, vazhdimisht është nën ndikimin e gazrave të ndryshme të prodhuara nga 153 154 mjetet motorike me djegie të brendshme – fosile. Vjetërsia e mjeteve motorike ndikon në çlirimin e mjaft grimcave PM që përfshijnë lëndë mikroskopike të shpërndara në ajër dhe njihen aerosolë. PM10 përfshin grimca

me diametër më të vogël se 10 µm, PM2.5 ato më pak se 2.5 µm. Toksiciteti i këtyre grimcave është kryesisht për shkak të grimcave me diametër më të vogël se 10µm. Këto grimca pastaj shpërndahen në drejtimet e ndryshme të erërave dhe ndikojnë drejt për se drejti në ndotjen e tokës (me theks të veçantë atë kualitative bujqësore) dhe në burimet e ujit, lumenjtë dhe kanalet e ujitjes. Kjo ndotje pastaj në mënyrë zingjirë arrin deri te trupi i njeriut. Përpos transportit, ndotës tjerë të ajrit janë djegiet e ndryshme për prodhim por edhe ngrohja me biomasë siç janë djegia e drurit, plehrat e kafshëve, apo mbetjet e të korrurave si dhe përdorimin e thëngjillit. Të gjitha këto janë burime të ndotjes së ajrit ku çlirohen sasi të mëdha të si CO₂ (dyoksidi i karbonit), NO_x (Dyoksidi i azotit), SO₂ (Dyoksidi i sulfurit), Pb (Plumbi), etj. Koncentrimi më i madh i kësaj ndotjeje nga qarkullimi i automjeteve në Komunën e Deçanit, është përgjatë rrugës kryesore Deçan-Pejë dhe Deçan-Gjakovë andaj në këtë drejtim janë vendosur 4 (katër) stacione matëse të ndotësve të ajrit në këto lokacione:

- Në rruga R107 në lokacionin te InterEX,
- Në rruga R107 në lokacionin te Banana Split,
- Në sheshin Mentor Tolaj, dhe
- Në qendër të qytetit

Ndotja e ujërave - Në Komunën e Deçanit nuk ka njësi matëse të cilët e monitorojnë rregullisht nivelin e ndotjes së ujërave të lumenjve, kanaleve, proçkave etj. Ujërat sipërfaqësorë dhe nëntokësorë në Komunën e Deçanit, i ekspozohen ndotjes nga shkarkimet e ndryshme qoftë nga bizneset dhe ekonomitë familjare. Përdorimi i ujit nga bizneset dhe amvisëritë pa u trajtuar shkarkohen në shtratin e Lumëbardhit të Deçanit dhe Lumëbardhit të Lloqanit. Ujërat e ndotura (zeza) përmbajnë shumë lëndë që shpenzojnë oksigjenin e tretur, komponime të tretshme të fosforit dhe azotit, baktere dhe viruse patogjene, metale të rënda: Cd (kadmiumi), Hg (merkuri), Zn (zinku), Pb (plumbi), Cr (kromi) etj. si dhe materie tjera që prishin cilësinë e ujit ndikojnë në ndryshimin e parametrave fiziko-kimik dhe biologjikë të ujit. Nga burimi i tyre Lumëbardhi i Deçanit dhe Lumëbardhi i Lloqanit, janë të pastër dhe klasifikohen në kategorinë e parë për nga cilësia e ujit ngase janë larg vendbanimeve kur fillon rrjedhja e tyre të shtrihet nëpër vendbanime, hynë në kategorinë e dytë të cilësisë së ujërave pasi kalojnë nëpër vendbanime për shkak të shkarkimit të ujërave të ndotura (zeza) si dhe për shkak të hedhjes së mbeturinave të amvisërisë dhe inerte. Shkarkimi i ujërave të ndotura (zeza) në rrjedhjet lumore pa trajtim paraprak rritë shkallën e ndotjes së lumenjve.

Ndotja e tokës dhe degradimi i tokës - Sipërfaqet e tokave që kanë pësuar degradim si pasojë e shfrytëzimit të pa kontrolluar nga veprimtaritë e ndryshme të cilat kanë ndikuar në degradim,

humbje të tokës bujqësore. Ndotja e tokës prish ekuilibrin e lëndëve ushqyese që përmban toka. Lëndët e ngurta artificiale akumulohen në tokë dhe ndryshojnë veçoritë e saj fizike. Mbetjet kimike përzihen me bimët e kultivuara në tokë dhe ndikojnë negativisht në veçoritë biologjike të këtyre bimëve. Në komunën e Deçanit, një prej shqetësimeve për humbjen e fondit të tokës bujqësore janë ndërtimet në tokën bujqësore ku është identifikuar sipërfaqja prej 200.75 ha tokë ndërtimore nga sipërfaqja e përgjithshme e komunës, prandaj çdo veprim që prish veçoritë dhe cilësitë natyrore të kësaj hapësire jetike emërtohet degradim (ndotje e tokës).

Vërshimet - Komuna e Deçanit, me vite ballafaqohet me problemin e vërshimeve si në vendbanime ashtu edhe në tokën bujqësore por nga viti në vit Komuna e Deçanit është përballë me vërshimet të cilat kanë përmbytur sipërfaqe të mëdha të tokës. Deri sa në vitin 2011 ishin të vërshuar vetëm 1 ha, në vitin 2012 rritja e përmbytjes nga vërshimet ka qenë në masë 33% gjegjësisht 1.5 Ha. Gjendja e përmbytjeve nga vërshimet ishte stabile deri në vitin 2023, kur 7 ha tokë në Komunën e Deçanit janë përmbytur si rrjedhojë e vërshimeve. Pas analizimit të vërshimeve të vitit 2023 është arritur në përfundim se rrjedhja e ujit nga zonat malore drejt asaj fushore në mënyrë të lirë ka shkaktuar përmbytje duke i cenuar zonat fushore siç janë: Strelle i Epërm - Behovci, që përshkon fshatrat Isniq dhe Dubovik, Isniq - përroi i Sijakut dhe Selishtave, Përroi i Ukaj në Deçan, Lugu Davel në Carrabreg i 159 Epërm, Lumëbardhi i Lloqanit që vërshon vendbanimet Baballoq dhe Jasiq i Ri, Përroi i Malit, që përshkon vendbanimet Prilep dhe Rastavicë. Ndikimi i vërshimeve është:

- Në shkaktimin e dëmeve ekonomike,
- Në cenimi i shëndetit të njerëzve,
- Në rrezikimin e bagëtive,
- Ndotja e mjedisit,
- Dëmtimi i të gjitha rendimenteve bujqësore ku ka pas përmbytje.

Flora - Në Librin e Kuq të Florës Vaskulare florën në Komunën e Deçanit, e përbejnë: algat, likenet, kërpudhat, farëzhveshurat dhe farëveshurat të cilat janë bazë e jetës, formojnë mbështjellësin e gjelbër të tokës që ka ndikim të drejtpërdrejtë në jetën e organizmave shtazor dhe njeriut. Pa mohuar rëndësinë e asnjë grupi bimor, që kanë për jetën në planetin tonë, e në kuadër të kësaj edhe për jetën në Komunën e Deçanit, bimët 39 vaskulare, në veçanti bimët me farë (farëzhveshurat dhe farëveshurat) kanë rolin kryesor në vegjetacionin i cili ka ndikim direkt në klimën, ajrin, ujin dhe tokën.

Fauna - Llojet më të rëndësishme të faunës të cilat gjenden në Librin e Kuq e ku kanë habitat edhe në territorin e Komunës së Deçanit, janë: ariu i murrmë shqarthe, vjedulla etj. Nga llojet

e ornitofaunës veçohen: fëllëza e gurëve , pëllumbi i egër , korbi, qyqja , qykapikthi i larmë malor , lauresha e pyjeve etj.

6.1 Klima dhe Temperatura

Komuna e Deçanit, ka klimë kontinentale me ndikim të klimës mediterane. Gjatë vitit në Deçan, ka 1945 orë me diell. Viset e ulëta të Deçanit, karakterizohen me temperatura relativisht të larta me vlerë mesatare vjetore më tepër se 11°C, me muajt më të nxehtë gushtin dhe korrikun 21.7°C dhe 22.7°C dhe me muajin më të ftohtë janarin – 0.5°C. Në klimë ndikon shumë afërsia “Bjeshkëve të Nemuna” dhe rrymat e tjera të ajrit, që në viset e ulëta karakterizohet më vera të nxehta dhe të thata dhe më dimra relativisht të ftohtë dhe më lagështi.

Temperatura e ajrit në qytetin e Deçanit, që gjendet në lartësinë mbidetare prej 600 m temperaturat mesatare vjetore nuk lëshohen nën 0° C. Muaj më i ftohtë është janari me temperaturë mesatare mujore 0.2° C. e muaj më i nxehtë është korriku me temperaturë të mesme mujore prej 21.7° C.

6.2 Karakteristikat Hidrografike

Lumëbardhi i Deçanit - Më gjatësi 40,5 km që buron në Bjeshkën e Roshkodolit në vendin e quajtur, Tëdel i Lumëbardhit në lartësi mbi detare 2130 m. Pellgu i tij përshkon fshatrat: Deçan, Isniq, Llukë e Epërme dhe Llukë e Ulët, Lumbardh, Prapaqan, Papiq dhe Broliq, fushat e të cilave fshatra i ujit, si dhe furnizon me ujë liqenin akumulues të Radoniqit. Shtrati Lumëbardhit duhet të rregullohet në tërësi nga Manastiri i Deçanit e deri në fshatin Lumbardh me gjerësi prej 50 m në të dy anët e lumit ku rregullimi në të dy anët e tij do të merrte funksionin e shëtitores.

Lumëbardhi i Lloqanit - Më gjatësi 23,7 km që buron nga shpatijet e Kurvallës, Dervish-Komit dhe të Stanishtës së Zogut në lartësi mbi detare 2100 m. Pellgu i Lloqanit përshkon fshatrat Hulaj, Lloqan, Carrabreg i Epërm, Prilep, Rastavicë, Baballoq dhe Gramaqel. Ky lumë përveç që ujit fushat e këtyre fshatrave, uji i tij përdoret për ujitje të fushave edhe të shumë fshatrave të tjera si: Pobergjë, Voksh, Sllup, Drenoc etj. ku shtrati dhe brigjet e lumit janë pjesërisht të rregulluara. Në lumenjtë që përshkojnë territorin Komunës sonë, në ta ekzistojnë kushte shumë të volitshme për kultivimin dhe rritjen e peshkut dhe ndërtimin restoranteve dhe hoteleve që do të kishte efekt shumë pozitiv socio-ekonomik dhe turistik. Potenciali uJOR i “Bjeshkëve të Nemuna”, në masë të madhe është i grumbulluar nëpër rezervuare, prej nga distribuohet si ujë i pijshëm nëpër ujësjellës të vendbanimeve dhe shfrytëzohet nga qytetarët për pije kurse pjesën tjetër popullata e shfrytëzon për ujitje të sipërfaqeve bujqësore. Mirëpo, shtretërit e lumenjve janë të parregulluar që periodikisht 90 vërshojnë tokat bujqësore dhe

dëmtojnë mbulesën vegetative. Pellgjet e tyre janë të ekspozuara proceseve erozive dhe vërshuese. Territorin e Komunës së Deçanit e përshkojnë edhe një numër i konsiderueshëm i projeve dhe proçkave si: Përroi Durakut i Strellcit, Përroi i Behovcit, Përroi e Vokshit, Përroi i Glllogjanit, Përroi i Lëbushës dhe Përroi i Ratishit. Në lartësinë e bjeshkëve ekziston një numër madh i liqeneve me origjinë glaciale të njohur në gjuhën popullore si “sytë e maleve”. Këta liqe janë burimet kryesore të vlerave mjedisore, turistike dhe ekonomike për Komunën tonë. Liquejt natyror që gjenden në masivin e “Bjeshkëve të Nemuna” paraqesin habitat për interes të veçantë për zhvillimin e turizmit, por nuk janë aq shumë të hulumtuar.

7. IDENTIFIKIMI DHE PËRSHKRIMI I NDIKIMEVE NË MJEDIS

Ndërtimi i impiantit për përpunim, thërrmim dhe seperimin e rërës mund të ketë ndikime mjedisore gjatë gjithë ciklit të tij jetësor, nga sjellja e lëndëve të para të rërës dhe zhavorrit e deri te përpunimi i tij. Këto ndikime mund të ndryshojnë në varësi të faktorëve të tillë si vendndodhja e impiantit të rërës dhe zhavorrit.

Duke u bazuar në analizën e ndikimeve të mundshme në mjedis, paraqesim në këtë rast një analizë më të hollësishme të ndikimeve të mundshme në mjedis duke specifikuar edhe masat zbutëse që do të përdoren për të eliminuar apo për të i minimizuar këto ndikime.

Analiza e Vlerësimit të ndikimit në Mjedis, në këtë rast realizohet duke u bazuar në gjendjen në terren të kompanisë “FIDANI BETON” SH.P.K.. Kjo analizë kryhet me qëllim të vlerësimit të ndikimit në mjedis në dobi të zhvillimit të qëndrueshëm të mjedisit duke mos i cenuar aspektet: e ajrit, ujit, tokës, kimike-fizike (ndikimet në burimet natyrore dhe degradimi fizik i mjedisit), biologjike-ekologjike (ruajtja e biodiversitetit, ndikimi mbi jetën e gjallë dhe biosferë) dhe socio-ekonomike (ndikimet e përkohshme apo të përhershme pozitive apo negative).

7.1 Ndikimet në ajër

Ndikimi në cilësinë e ajrit është një aspekt i rëndësishëm që duhet të merret parasysh kur ndërtohet dhe operohet një impiant për përpunimin, thërrmimin dhe seperimin e rërës dhe zhavorrit. Proceset e përdorura në këto impiante, të cilat përfshijnë shpërndarjen, përpunimin dhe transportin e materialeve, mund të kenë ndikime të konsiderueshme negative në cilësinë e ajrit përreth. Këto ndikime kryesore përfshijnë:

Pluhuri dhe Grimcat e Pezulluara: Proceset e shfrytëzimit dhe përpunimit të rërës dhe zhavorrit mund të gjenerojnë sasi të mëdha pluhuri dhe grimcash të pezulluara, të cilat mund të përhapen në ajër dhe të ndikojnë negativisht në cilësinë e tij.

Emetimet nga Makineritë dhe Pajisjet: Pajisjet dhe makineritë e përdorura në impiant, si ekskavatorët, kamionët dhe shtypësit, prodhojnë gazra si dioksidi i karbonit (CO₂), oksidet e azotit (NO_x), dhe grimcat e tjera, të cilat kontribuojnë në ndotjen e ajrit dhe ndryshimet klimatike.

Ndotja Akustike: Operacionet e impiantit, veçanërisht ato që përfshijnë makineri të rënda, mund të shkaktojnë zhurmë të konsiderueshme që ndikon në mjedisin përreth dhe në cilësinë e jetës së komuniteteve të afërta.

7.2 Ndikimet në tokë

Ndikimet e ndërtimit dhe operimit të një impianti për përpunimin, thërrmimin dhe seperimin e rërës dhe zhavorrit mund të jenë të konsiderueshme për tokën dhe ekosistemet e saj. Ndryshimet në strukturën e tokës, përdorimin e saj, dhe cilësinë e saj mund të shkaktojnë një sërë ndikimesh negative. Këto ndikime mund të prekin si zonën ku ndërtohet impianti, ashtu edhe zonat përreth, duke ndikuar në ekosistemet natyrore dhe mjedisin lokal.

a. Erozioni i Tokës

Erozioni i Sipërfaqeve të Zhveshura: Ndërtimi dhe operacionet e vazhdueshme të impiantit kërkojnë shpesh zhveshjen e tokës nga vegetacioni për ndërtimin e rrugëve, zonave të parkimit, dhe objekteve të tjera të nevojshme për operim. Kjo zhveshje mund të shkaktojë erozion të tokës, veçanërisht në zona të pjerrëta ose me klimë të thatë dhe me erë.

Depozitimi i Sedimenteve: Erozioni mund të çojë në depozitimin e sedimenteve në burimet ujore të afërta, si lumenjtë dhe liqenet, duke ndikuar në cilësinë e ujit dhe në ekosistemet ujore.

b. Ndikimi në Strukturën e Tokës

Kompaktimi i Tokës: Makineritë e rënda dhe trafiku i automjeteve brenda impiantit mund të shkaktojnë kompaktimin e tokës. Kjo ul aftësinë e tokës për të infiltruar ujë dhe të shkëmbejë gazra, duke ndikuar negativisht në fertilitetin dhe shëndetin e saj.

Ndryshimi i Strukturës Gjeologjike: Nxjerrja e materialeve, si rëra dhe zhavorri, mund të çojë në ndryshime të mëdha në strukturën e tokës dhe të shkaktojë shkarje toke, veçanërisht në zona të paqëndrueshme ose të brishta.

c. Ndotja e Tokës

Lëshimi i Substancave të Rrezikshme: Gjatë operimit të impiantit, substanca të rrezikshme, si vajrat, karburantet, dhe kimikatet e përdorura për mirëmbajtjen e pajisjeve, mund të lëshohen aksidentalisht dhe të ndotin tokën.

Depozitimi i Mbetjeve dhe Materialeve të Papërpunuara: Operimet mund të shkaktojnë depozitimin e mbetjeve dhe materialeve të papërpunuara në tokë, të cilat mund të ndikojnë negativisht në cilësinë e saj.

Ndikimet në tokë janë një komponent kritik që duhet të menaxhohet me kujdes gjatë ndërtimit dhe operimit të impiantit për separimin e rërës dhe zhavorrit. Implementimi i masave të duhura për parandalimin e degradimit të tokës dhe për ruajtjen e ekosistemeve natyrore është thelbësor për të siguruar që ndikimet në mjedis të jenë minimale dhe të kontrolluara.

7.3 Ndikimet në ujë

Ndërtimi dhe operimi i një impianti për përpunimin, thërrmimin dhe seperimin e rërës dhe zhavorrit mund të ketë ndikime të rëndësishme në burimet ujore përreth. Këto ndikime mund të përfshijnë ndryshime në cilësinë e ujit, hidrologjinë lokale dhe aksesin në burimet ujore. Ruajtja e cilësisë dhe sasisë së ujit është kritike për mbrojtjen e ekosistemeve ujore dhe tokësore, si dhe për shëndetin dhe mirëqenien e komuniteteve lokale.

Erozioni dhe Sedimentimi: Aktivitetet e ndërtimit dhe operimit të impiantit mund të shkaktojnë erozion të tokës, veçanërisht në zonat e shpërndara ose të paqëndrueshme. Sedimentet e liruara mund të rrjedhin drejt lumenjve, liqeneve, apo burimeve të tjera ujore, duke shkaktuar turbullirë në ujë dhe ulur depërtueshmërinë e dritës. Kjo mund të ndikojë negativisht në ekosistemet ujore, si për shembull tek organizmat fotosintetikë dhe kafshët që jetojnë në fundin e ujit.

Kontaminimi nga Karburantet: Përdorimi i vajrave dhe karburanteve gjatë ndërtimit mund të çojë në derdhje aksidentale që mund të ndotin ujërat sipërfaqësore dhe nëntokësore.

Rrjedhja e Kullimit të Kontaminuar: Gjatë reshjeve ose ujitjes së tokës, uji mund të mbledhë materiale të rrezikshme dhe të kontaminuara, si pluhuri, lëndë të tjera të ngurta, apo kimikate, të cilat mund të depërtojnë në burimet ujore lokale. Kjo mund të ndikojë në cilësinë e ujit të përdorur për qëllime bujqësore, rekreative ose konsumatore.

Rrjedhja e Lëndëve të Dëmshme dhe Kimikateve: Gjatë operacioneve të impiantit, përdorimi i kimikateve për pastrimin e pajisjeve, vajrat, karburantet dhe substancat e tjera të përdorura mund të shkaktojnë ndotje kimike në ujë nëse shpërndahen ose rrjedhin aksidentalisht. Këto substanca mund të hyjnë në burimet ujore nëpërmjet kullimit sipërfaqësor ose të depërtojnë në ujërat nëntokësore, duke ndikuar në cilësinë e ujit.

Konsumimi i Shtuar i Burimeve Ujore: Operacionet e impiantit mund të kërkojnë përdorimin intensiv të ujit për ftohje, larje të rërës dhe zhavorrit, ose për qëllime të tjera të ndihmuara të procesit, duke ulur sasinë e ujit të disponueshëm në komunitetet përreth.

Ndikimet në ujë nga operimet e një impianti për seperimin e rërës dhe zhavorrit mund të jenë të rëndësishme, por zbatimi i masave të përshtatshme për menaxhimin dhe monitorimin e cilësisë së ujit mund të ndihmojë në minimizimin e këtyre ndikimeve. Përmbushja e

standardeve mjedisore dhe mbrojtja e burimeve ujore është thelbësore për ruajtjen e mjedisit dhe për shëndetin dhe mirëqenien e komuniteteve lokale.

7.4 Ndikimet në peizazh

Ndërtimi dhe operimi i një impianti për përpunimin, thërrmimin dhe separimin e rërës dhe zhavorrit mund të ketë ndikime të rëndësishme në peizazh. Ndryshimet në topografinë natyrore, strukturat e ekosistemit dhe estetika vizuale janë disa prej elementeve kryesore të peizazhit që mund të ndikohet nga një zhvillim i tillë. Ndikimet mund të jenë të përkohshme ose të përhershme, në varësi të shkallës dhe llojit të ndërhyrjeve. Më poshtë janë përshkruar ndikimet kryesore në peizazh:

Ndryshimi i Topografisë: Aktivitetet e gërmimit dhe ndërtimit mund të ndryshojnë topografinë natyrore të zonës, duke krijuar struktura të reja që ndikojnë në pamjen e përgjithshme të peizazhit.

Humbja e Mbulesës Bimore: Për të ndërtuar impiantin, mund të jetë e nevojshme të pastrohet një sipërfaqe e madhe nga bimësia ekzistuese. Kjo mund të rezultojë në humbjen e habitateve natyrore dhe në një ndryshim të dukshëm në peizazh.

Prania e Strukturave Industriale: Struktura e impiantit për përpunimin, thërrmimin dhe seperimin e Rërës dhe Zhavorrit dhe pajisjet e lidhura me të mund të jenë vizualisht të papëlqyera dhe të ndikojnë në estetikën e zonës përreth.

Ndryshimi i Pamjes së Zonës përreth: Aktivitetet e përpunimit dhe magazinimit të mbeturinave inerte mund të krijojnë materialesh dhe hapësira të mëdha të ndërtuara që ndikojnë në pamjen e përgjithshme të peizazhit.

Ndikimi nga Transporti i Materialeve: Rrjedha e vazhdueshme e kamionëve dhe makinerive të tjera që transportojnë materialet ndërtimore dhe mbeturinat mund të krijojnë një pamje industriale dhe të ndryshojë karakterin rural ose natyror të zonës edhe pse ai lokacion është i dedikuar për këto lloj të industrisë.

7.5 Ndikimet në Florë dhe faunë

Ndërtimi dhe operimi i një impianti për përpunimin, thërrmimin dhe seperimin e rërës dhe zhavorrit mund të ketë ndikime të rëndësishme në florën dhe faunën lokale. Këto ndikime ndodhin si rezultat i ndryshimeve në habitat, ndotjes, fragmentimit të zonave natyrore, si dhe ndryshimeve të cilësisë së ajrit, tokës, dhe ujit.

Ndikimet në florë dhe faunë janë të

lidhura ngushtë me ndryshimet e peizazhit dhe të mjedisit natyror, duke përfshirë humbjen e biodiversitetit, shkatërrimin e habitatit, dhe ndryshimin e ekosistemeve ekzistuese.

Ndikimet në Florë dhe Faunë gjatë Fazës së Operimit

- **Ndryshimi i Habitave:** Ndërtimi i strukturave të përhershme dhe ndryshimi i peizazhit mund të krijojnë kushte të reja habitati që mund të jenë të papërshtatshme për disa specie dhe të favorshme për të tjera.
- **Kontaminimi nga Proceset teknologjike:** Procesi i përpunimit, thërrmimit dhe seperimit të rërës dhe zhavorrit mund të gjenerojnë mbetje dhe substanca ndotëse që mund të ndikojnë në cilësinë e tokës dhe ujit, duke ndikuar negativisht në florën dhe faunën lokale.
- **Zhurma:** Zhurmat e vazhdueshme nga operacionet e impiantit mund të shqetësojnë faunën lokale, duke ndikuar në modelet e tyre të sjelljes dhe ritmet biologjike.
- **Ndikimi nga Trafiku dhe Lëvizja e Pajisjeve:** Lëvizja e vazhdueshme e kamionëve dhe makinerive të tjera mund të shkaktojë aksidente me faunën lokale dhe të ndryshojë sjelljen e tyre natyrore.

Ndërtimi dhe operimi i një impianti për përpunim, thërrmim dhe seperimin e rërës dhe zhavorrit mund të ketë ndikime të rëndësishme në florën dhe faunën lokale, duke përfshirë humbjen e habitave, disturbimin e faunës dhe kontaminimin e mjedisit natyror.

7.5 Ndikimet në vendbanime dhe popullatë

Ndërtimi dhe operimi i një impianti për përpunim, thërrmim dhe seperimin e rërës dhe zhavorrit mund të ketë ndikime të ndryshme në vendbanime dhe popullatë. Këto ndikime mund të ndodhin gjatë fazës së ndërtimit dhe gjatë fazës së operimit të impiantit. Më poshtë janë përshkruar ndikimet kryesore në vendbanime dhe popullatë:

- **Zhurma Operative:** Operimi i impiantit mund të gjenerojë zhurmë të vazhdueshme nga makineritë dhe pajisjet, që mund të ndikojë në cilësinë e jetës së banorëve të afërt.
- **Ndotja e Ajrit:** Proceset e përpunimit, thërrmimit dhe seperimit të rërës dhe zhavorrit mund të gjenerojnë emetime të pluhurit dhe ndotësve të tjerë në ajër, që mund të ndikojnë në shëndetin e banorëve dhe cilësinë e ajrit në zonë.
- **Ndotja Vizuale:** Prania e impiantit dhe aktivitetet e tij mund të ndryshojnë peizazhin dhe të krijojnë një pamje industriale që mund të jetë vizualisht e papëlqyeshme për banorët e zonës.
- **Trafiku dhe Siguria:** Rritja e trafikut nga transporti i mbeturinave dhe materialeve mund të vazhdojë të ndikojë në rrugët lokale dhe të rrisë rrezikun e aksidenteve.

7.6 Ndikimet nga zhurma

Ndërtimi dhe operimi i një impianti për përpunim, thërrmim dhe seperimin e Rërës dhe Zhavorrit mund të gjenerojë nivele të zhurmës që mund të ndikojnë në mjedisin përreth dhe popullatën lokale.

Më poshtë janë përshkruar ndikimet kryesore nga zhurma:

- **Zhurma e Përhershme:** Operimi i impiantit mund të krijojë një nivel të përhershëm zhurme nga makineritë dhe pajisjet, që mund të ndikojë në cilësinë e jetës së banorëve të zonës përreth.
- **Ndikimet në Shëndetin Mendor dhe Fizik:** Ekspozimi i zgjatur ndaj zhurmës operacionale mund të çojë në probleme të shëndetit mendor, si stresi dhe ankthi, dhe probleme fizike, si humbja e dëgjimit.
- **Ndikimet në Ekosisteme dhe Faunë:** Zhurma e vazhdueshme mund të ndërhyjë në modelet e sjelljes dhe komunikimin e faunës lokale, duke ndikuar negativisht në popullatat e tyre dhe biodiversitetin.

Tabela 2 Tabela e vlerave të lejuara të zhurmës

Zhurma	Distanca e lejuar (metra)			
	10	50	100	500
90 db – Niveli i pajisjeve modele	59	45	39	25

Në bazë të vlerave të paraqitura në tabelë dhe duke pasur parasysh distancën e ndërtesave të banimit si dhe kapacitetin prodhues të pajimeve dhe numrin e mjeteve transportuese që nevojiten për realizimin e procesit teknologjik, si dhe duke pasur parasysh se punohet vetëm gjatë ditës, mund të konkludojm se impianti për përpunim, thërrmim dhe seperimin e rërës dhe zhavorrit nuk ka ndikime negative të mëdha në njerëzit që banojnë dhe veprojnë në rrethin të seperacionit.

7.7 Ndikimet në raste të aksidenteve mjedisore

Në rastet e aksidenteve mjedisore, ndërtimi dhe operimi i një impianti për përpunim, thërrmim dhe seperimin e Rërës dhe Zhavorrit mund të ketë ndikime të rëndësishme në mjedis dhe shëndetin e popullatës. Ndikimet e mundshme përfshijnë ndotjen e ajrit, ujit dhe tokës, si dhe pasoja të tjera që mund të jenë të dëmshme për ekosistemet dhe komunitetet lokale.

Më poshtë janë përshkruar ndikimet kryesore që mund të ndodhin në raste të aksidenteve mjedisore:

Ndikimet e Mundshme nga Aksidentet Mjedisore

- **Shpërthimet dhe Zjarret:** Në rast të një shpërthimi ose zjarri, mund të ndodhin emetime të konsiderueshme të gazrave toksike dhe grimcave në ajër, që mund të ndikojnë negativisht në cilësinë e ajrit dhe shëndetin e banorëve përreth.
- **Emetimi i Pluhurit dhe Kimikateve:** Aksidentet që përfshijnë pluhur dhe kimikate mund të çojnë në ndotjen e ajrit, duke rritur rrezikun për probleme respiratore dhe të tjera shëndetësore.
- **Shpërndarja e Lëndëve të Rrezikshme:** Shpërndarja e lëndëve të rrezikshme në ujë sipërfaqësor ose nëntokësor gjatë aksidenteve mund të ndotë burimet e ujit të pijshëm dhe të dëmtojë ekosistemet ujore.
- **Shpërndarja e Materialeve të Rrezikshme:** Aksidentet që përfshijnë përhapjen e materialeve të rrezikshme mund të ndotin tokën, duke ndikuar në cilësinë e tokës dhe duke bërë të papërdorshme për bujqësinë ose ndërtimin.
- **Humbja e Biodiversitetit:** Aksidentet mjedisore mund të dëmtojnë habitate natyrore dhe të shkaktojnë humbje të biodiversitetit, duke ndikuar në popullatat e specieve të ndryshme të bimëve dhe kafshëve.
- **Shkatërrimi i Habiteteve:** Ndotja dhe shpërndarja e substancave të rrezikshme mund të çojë në shkatërrimin e habitateve dhe të ndikojë negativisht në ekosistemet lokale.
- **Probleme Shëndetësore:** Ekspozimi ndaj substancave të rrezikshme gjatë aksidenteve mjedisore mund të çojë në probleme serioze shëndetësore për popullatën lokale, duke përfshirë probleme respiratore, sëmundje të lëkurës dhe efekte të tjera toksike.

Këto aksidente mund të shkaktojnë ndotje të ajrit, ujit dhe tokës, si dhe të kenë ndikime negative në ekosistemet dhe shëndetin e popullatës. Megjithatë, me zbatimin e masave të përshtatshme për planifikimin, parandalimin, monitorimin dhe reagimin e shpejtë, këto rreziqe mund të menaxhohen dhe të minimizohen.

8. PËRSHKRIMI I PASOJAVE TË MUNDËSHME NË MJEDIS

Pasojat e mundeshe që mund të ndodhin me funksionimin e Impiantit për përpunim, thërrmim dhe seperimin e Rërës dhe Zhavorrit nga kompania “FIDANI BETON” Sh.p.k. janë:

- a) Ndërtimi i Impiantit për përpunim, thërrmim dhe seperimin e Rërës dhe Zhavorrit nuk do të ketë ndonjë ndikim të madh në mjedisin pritës. Duke u bazuar në atë se projekti është i natyrës së përhershme, nuk mendojmë se në rast të demolimit do të kemi pasojë shumë të rënda, por në rast të demolimit duhet të rikthehet në gjendjen e mëparshme.

- b) Për planifikimin e ndërtimit të impiantit për përpunim, thërrmim dhe seperimin e Rërës dhe Zhavorrit, do të shfrytëzohet sipërfaqja e tokës e po ashtu do të shfrytëzohet edhe uji i cili është i nevojshëm për reduktimin e pluhurit. Sa i përket ndikimeve negative në toke përpos që ka ndikua në nxënien e sipërfaqes së tokës ndonjë ndikim tjetër nuk ka sepse ajo zonë shfrytëzohet nga kompania që një kohë të gjatë.
- c) Në Impiantin për përpunim, thërrmim dhe seperimin e Rërës dhe Zhavorrit nuk do të ketë emetim të zhurmës së pa kontrolluar, e po ashtu edhe të dridhjeve, ndërsa sa i përket dritës nxehtësisë dhe rrezatimit kompania do të ketë shumë më lehtë të zhvillojë punën e sajë. Kompania gjithashtu ka planifikuar vendosjen e kontejnerëve për ndarjen e mbeturinave dhe rrjedhimisht nuk do të kemi ndotje as nga mbeturinat komunale.
- d) Impianti për përpunim, thërrmim dhe seperimin e Rërës dhe Zhavorrit nga Kompania “FIDANI BETON” Sh.p.k. ka planifikuar të gjitha masat për ruajtjen e shëndetit të njeriut si gjatë funksionimit të sajë, po ashtu Impianti mund të përballojë fatkeqësi natyrore siç janë tërmetet, erërat dhe vërshimet, ndërsa sa i përket zjarrit kompania ka marrë të gjitha masat për fikjen e zjarrit ku ka planifikuar blerjen e aparateve për fikjen e zjarrit. Nuk parashihet që të ketë ndonjë rrezik për shëndetin e njeriut për arsye se të gjitha instalimet janë kontrolluar dhe po ashtu siguria në punë është parapare të jetë mjaft e lartë.
- e) Sa i përket zonave me rëndësi të veçante, Impianti për përpunim, thërrmim dhe seperimin Rërës dhe Zhavorrit nuk rrezikon ndonjë zonë të veçante apo burim natyror.
- f) Ky Impiant nuk do të ketë ndikim të madh në natyrë për sa i përket gazrave serrë, për arsye se kamionët dhe të gjitha makineritë që do të përdoren do të jenë me pastrues gazra me të lartë se Euro 4 të cilat lejohen për përdorim dhe se nuk kanë ndikim në cenueshmerinë e ambientit për rreth, po ashtu nuk kanë ndikim në ndryshime klimatike.
- g) Pasoja të mundshme mund të vijnë nga prishja e kamionëve, derdhja e karburanteve të makinave, nga sistemi elektro-energjetik, sa i përket pasojave ndërkufitare nuk ka fare pasojë, nuk bën kurrfarë ndotje që të ndikojë në komunat fqinje. Pasoja pozitive janë ato që kompania në fjale pritet të punësojë edhe me shumë punëtorë në administratë dhe prodhim. Ndërsa pasojat negative nuk do të ketë fare.

Për sa i përket mbrojtjes së mjedisit kompania ka planifikuar të gjitha masat për mbrojtjen e Ajrit, ujit dhe tokës.

9. PERSHKRIMI I METODAVE PER VLERSIMIN E PASOJAVE MJEDISORE

Për të vlerësuar pasojat mjedisore të ndërtimit dhe operimit të një impianti për përpunim, thërrmim dhe seperimin e Rërës dhe Zhavorrit, përdoren disa metoda të ndryshme që ndihmojnë në identifikimin, analizën dhe menaxhimin e ndikimeve të mundshme. Këto metoda janë të strukturuar për të siguruar që ndikimet mjedisore të jenë të kuptuara dhe të menaxhuara në mënyrë të qëndrueshme. Më poshtë janë përshkruar disa nga metodat kryesore për vlerësimin e pasojave mjedisore:

Për të vlerësuar pasojat mjedisore të ndërtimit dhe operimit të një impianti për përpunim, thërrmim dhe seperimin e Rërës dhe Zhavorrit, përdoren disa metoda të ndryshme që ndihmojnë në identifikimin, analizën dhe menaxhimin e ndikimeve të mundshme. Këto metoda janë të strukturuar për të siguruar që ndikimet mjedisore të jenë të kuptuara dhe të menaxhuara në mënyrë të qëndrueshme. Më poshtë janë përshkruar disa nga metodat kryesore për vlerësimin e pasojave mjedisore:

Analiza e Ndikimit Mjedisor (ANM)

- **Përshkrimi:** Analiza e Ndikimit Mjedisor (ANM) është një metodë sistematike për vlerësimin e ndikimeve mjedisore të projekteve të propozuara. Ajo përfshin identifikimin e ndikimeve të mundshme, analizën e rëndësisë së tyre dhe propozimin e masave për zvogëlimin e ndikimeve negative.
- **Procesi:** ANM përfshin disa hapa, përfshirë shqyrtimin fillestar, studimin e mjedisit ekzistues, analizën e ndikimeve, hartimin e planit të menaxhimit mjedisor dhe raportimin e rezultateve.
- **Përfitimet:** Ofron një kuptim të plotë të ndikimeve mjedisore dhe siguron një bazë për vendimmarrjen e informuar dhe planifikimin e menaxhimit mjedisor.

Analiza e Ciklit të Jetës (ACJ)

- **Përshkrimi:** Analiza e Ciklit të Jetës (ACJ) vlerëson ndikimet mjedisore të një produkti ose procesi gjatë gjithë ciklit të tij të jetës, nga nxjerrja e lëndëve të para deri te asgjësimi i mbeturinave.
- **Procesi:** Përfshin disa faza, duke përfshirë inventarizimin e hyrjeve dhe daljeve (LCA Inventory), vlerësimin e ndikimeve (Impact Assessment) dhe interpretimin e rezultateve.
- **Përfitimet:** Ndihmon në identifikimin e fazave më të rëndësishme për ndikimin mjedisor dhe në përmirësimin e performancës mjedisore të proceseve dhe produkteve.

Vlerësimi Strategjik Mjedisor (VSM)

- **Përshkrimi:** Vlerësimi Strategjik Mjedisor (VSM) është një metodë për vlerësimin e ndikimeve mjedisore të planeve dhe politikave të përgjithshme, në vend që të fokusohet në projekte specifike.
- **Procesi:** Përfshin analizën e alternativave të ndryshme të politikave dhe planeve dhe vlerësimin e ndikimeve të tyre në mjedis.
- **Përfitimet:** Ofron një qasje të gjerë për menaxhimin e ndikimeve mjedisore në nivel strategjik dhe ndihmon në integrimin e konsideratave mjedisore në vendimmarrjen politike.

Matrica e Ndikimeve

- **Përshkrimi:** Matrica e ndikimeve është një metodë që përdor tabela për të identifikuar dhe analizuar ndikimet mjedisore të aktiviteteve të ndryshme të projektit.
- **Procesi:** Përfshin krijimin e një matrice ku rreshtat përfaqësojnë aktivitetet e projektit dhe kolonat përfaqësojnë komponentët mjedisorë. Vlerësimi i ndikimeve bëhet duke shënuar ndërveprimet në qelizat e matricës.
- **Përfitimet:** Ofron një mjet vizual dhe të strukturuar për identifikimin dhe analizimin e ndikimeve mjedisore.

Analiza SWOT Mjedisore

- **Përshkrimi:** Analiza SWOT mjedisore përdor konceptin e forcave (Strengths), dobësive (Weaknesses), mundësive (Opportunities) dhe kërcënimeve (Threats) për të vlerësuar ndikimet mjedisore të një projekti.
- **Procesi:** Përfshin identifikimin e forcave dhe dobësive të brendshme të projektit, si dhe mundësive dhe kërcënimeve të jashtme mjedisore.
- **Përfitimet:** Ofron një qasje të balancuar për vlerësimin e ndikimeve mjedisore, duke marrë parasysh faktorët e brendshëm dhe të jashtëm.

Modelimi Mjedisor

- **Përshkrimi:** Modelimi mjedisor përdor modelet matematike dhe kompjuterike për të simuluar dhe parashikuar ndikimet mjedisore të projekteve të ndryshme.
- **Procesi:** Përfshin zhvillimin e modeleve bazuar në të dhëna mjedisore dhe parametrat e projektit dhe përdorimin e këtyre modeleve për të parashikuar ndikimet në komponentët e ndryshëm mjedisorë.
- **Përfitimet:** Ndihmon në parashikimin e ndikimeve komplekse dhe në zhvillimin e masave për zvogëlimin e tyre para se të ndodhin.

Për të vlerësuar pasojat mjedisore të një impianti për përpunim, thërrmim dhe seperimin e Rërës dhe Zhavorrit, përdorimi i metodave të ndryshme si Analiza e Ndikimit Mjedisor (ANM), Analiza e Ciklit të Jetës (ACJ), Vlerësimi Strategjik Mjedisor (VSM), Matrica e Ndikimeve, Analiza SWOT mjedisore dhe Modelimi Mjedisor mund të sigurojë një vlerësim gjithëpërfshirës dhe të saktë. Këto metoda ndihmojnë në identifikimin, analizën dhe menaxhimin e ndikimeve mjedisore, duke siguruar një qasje të qëndrueshme dhe të përgjegjshme ndaj mjedisit.

10. PERSHKRIMI I MASAVE

Me poshtë do ti përshkruajmë te gjitha masat që duhet marr kompania për t’ju shmangur, parandaluar, zvogëluar apo mënjanuar pasojat negative në Mjedis:

10.1 Masat për zvogëlimin e ndikimeve në ajër

Zvogëlimi i ndikimeve në ajër nga ndërtimi dhe operimi i përpunimit, thërrmimit dhe seperimi Rërës dhe Zhavorrit është thelbësor për të mbrojtur mjedisin dhe shëndetin e popullatës lokale. Më poshtë janë përshkruar disa masa efektive për zvogëlimin e këtyre ndikimeve:

Masa për Zvogëlimin e Ndikimeve në Ajër:

- **Instalimi i Sistemeve të Kontrollit të Pluhurit:** Përdorimi i pajisjeve të posaçme për kontrollin e pluhurit, siç janë filtrat e pluhurit dhe aspiratorët për të mbledhur grimcat e ngurta që shkaktohen gjatë nxjerrjes dhe përpunimit të materialeve.
- **Spërkatja me Ujë:** Spërkatja e rregullt e rrugëve të transportit dhe sipërfaqeve të punës me ujë për të reduktuar përhapjen e pluhurit në ajër.
- **Mbajtja e Pajisjeve dhe Makinerive në Gjendje të Mirë Teknike:** Sigurimi që të gjitha makineritë dhe pajisjet të jenë të mirëmbajtura dhe të kalibruara për të ulur emetimet e gazrave të dëmshëm.
- **Kontrolli i Emetimeve të Gazrave:** Përdorimi I makinerive te reja (Kamionët me përdorim te filtrave euro 4)
- **Pajisjet dhe Teknologjitë e Redukuara për Ndotje:** Përdorimi i pajisjeve dhe makinerive moderne që kanë emetime të ulëta dhe janë më efikase në shfrytëzimin e energjisë.
- **Vendosja e Barrierave Mjedisore:** Instalimi i barrierave, si muret e gjelbra ose rrethojat, për të bllokuar përhapjen e pluhurit dhe ndotjes së zërit drejt zonave të banuara.
- **Monitorimi i Rregullt i Cilësisë së Ajrit:** Krijimi i një sistemi të monitorimit të vazhdueshëm për cilësinë e ajrit në dhe përreth impiantit për të vlerësuar ndikimet dhe

për të ndërmarrë veprime të menjëhershme korrigjuese në rast të tejkalimit të kufijve të lejuar.

Zvogëlimi i ndikimeve në ajër nga një impiant për përpunim, thërrmim dhe seperimin e Rërës dhe Zhavorrit kërkon një qasje të integruar dhe përdorimin e masave të ndryshme për kontrollin e pluhurit, gazrave mirëmbajtjen e pajisjeve, reduktimin e ndikimeve nga transporti, monitorimin dhe raportimin e emetimeve dhe përdorimin e teknologjive të avancuara. Këto masa ndihmojnë në mbrojtjen e mjedisit dhe shëndetit të popullatës lokale, duke siguruar një operim të qëndrueshëm dhe të përgjegjshëm të impiantit.

10.2 Masat për zvogëlimin e ndikimeve në ujë

Për të zvogëluar ndikimet në ujë gjatë ndërtimit dhe operimit të impiantit për përpunim, thërrmim dhe separimin e rërës dhe zhavorrit, është e rëndësishme të implementohen masa që ndihmojnë në mbrojtjen e cilësisë së ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore. Më poshtë janë përshkruar masat kryesore për zvogëlimin e ndikimeve në ujë:

Masa për Zvogëlimin e Ndikimeve në Ujë:

- **Instalimi i Sistemeve të Trajtimit:** Vendosija e sistemeve të trajtimit të ujërave të ndotura për të pastruar dhe larguar ndotësit para se këto ujëra të shkarkohen në mjedis. Këto sisteme mund të përfshijnë depozita për sedimentim, filtra të ndryshëm, ose teknologji të përparuara të trajtimit biologjik apo kimik.
- **Përdorimi i Baseneve të Sedimentimit:** Instalimi i baseneve të sedimentimit për të kapur dhe mbajtur sedimentet dhe ndotësit e mundshëm nga uji i shiut para se të lirohet në mjedis.
- **Stabilizimi i Tokës:** Mbjellja e bimëve me rrënjë të thella dhe përdorimi i materialeve të përkohshme për të mbuluar tokën e zhveshur dhe për të zvogëluar rrjedhjet e sedimenteve në ujëra.
- **Sistemimi i Drenazhimit:** Krijimi i një sistemi efektiv të drenazhimit për të mbledhur dhe trajtuar ujin e shiut që mund të kontaminohet nga operacionet e impiantit.
- **Monitorimi i Cilësisë së Ujërave:** Kryerja e monitorimit të rregullt të cilësisë së ujërave të shkarkuara për të siguruar që ato janë brenda kufijve të lejuar dhe nuk ndotin burimet ujore.
- **Depozitimi i Sigurt:** Ruajtja e materialeve të rrezikshme dhe kimikateve në vende të siguruar dhe të mbrojtura nga uji, për të parandaluar përhapjen e tyre në rast të ndonjë rrjedhjeje.

- **Kontejnerët e Siguruar:** Përdorimi i kontejnerëve të siguruar dhe të papërshkueshëm nga uji për ruajtjen e materialeve të rrezikshme dhe mbeturinave.
- **Substanca të Padëmshme:** Zëvendësimi i substancave të rrezikshme me alternativa më të sigurta dhe të padëmshme për mjedisin kur është e mundur.
- **Mbjellja e Bimësisë në Zonat e Ndërtimit:** Përdorimi i bimësisë lokale për të përmirësuar thithjen e ujit, për të reduktuar erozionin dhe për të ndihmuar në mbrojtjen e cilësisë së ujit.
- **Bashkëpunimi për Monitorim:** Bashkëpunimi me autoritetet lokale për monitorimin dhe raportimin e ndikimeve mjedisore dhe për të siguruar transparencë dhe përputhshmëri me normat e përcaktuara.

Për të zvogëluar ndikimet në ujë nga ndërtimi dhe operimi i një impianti për përpunim, thërrmim dhe seperimin e Rërës dhe Zhavorrit është e rëndësishme të përdoren masa të ndryshme për menaxhimin e ujërave të ndotura, kontrollin e rrjedhjeve, menaxhimin e ujërave të shiut, ruajtjen e materialeve të rrezikshme, parandalimin e ndotjes së burimeve ujore, përdorimin e materialeve të padëmshme për mjedisin dhe bashkëpunimin me autoritetet lokale. Këto masa ndihmojnë në mbrojtjen e burimeve ujore dhe sigurojnë që operacionet e impiantit të jenë të qëndrueshme dhe të përgjegjshme ndaj mjedisit.

10.3 Masa për Zvogëlimin e Ndikimeve në Tokë

Për të zvogëluar ndikimet në tokë gjatë ndërtimit dhe operimit të impiantit për përpunim, thërrmim dhe separimin e rërës dhe zhavorrit, është thelbësore të implementohen masa që ndihmojnë në mbrojtjen e strukturës dhe cilësisë së tokës, parandalimin e erozionit, dhe ndotjen e saj. Më poshtë janë përshkruar masat kryesore për zvogëlimin e ndikimeve në tokë:

Masa për Zvogëlimin e Ndikimeve në Tokë:

- **Trajtimi i Mbeturinave:** Trajtimi dhe përpunimi i mbeturinave për të reduktuar volumin e tyre dhe për të parandaluar ndotjen e tokës.
- **Ruajtja e Sigurt e Mbeturinave:** Përdorimi i kontejnerëve dhe depozitave të sigurta për ruajtjen e mbeturinave për të parandaluar rrjedhjet dhe kontaminimin e tokës.
- **Depozitimi i Materialeve të Rrezikshme:** Depozitimi i sigurt i materialeve të rrezikshme dhe kimikateve në vende të mbrojtura dhe të siguruara për të parandaluar kontaminimin e tokës.

- **Mbjellja e Bimëve dhe Mbulesa e Tokës:** Mbjellja e bimëve dhe mbulimi i tokës me materiale që parandalojnë erozionin, si kashta ose gjeotekstilet, për të mbrojtur tokën nga erozioni dhe sedimentimi.
- **Sistemimi i Drenazhimit:** Krijimi i sistemit të drenazhimit për të kontrolluar rrjedhën e ujit dhe për të parandaluar erozionin e tokës dhe përhapjen e sedimenteve.
- **Rehabilitimi i Zonave të Dëmtuara:** Restaurimi dhe rehabilitimi i zonave të dëmtuara pas përfundimit të ndërtimit, duke përfshirë mbjelljen e bimëve dhe përmirësimin e strukturës së tokës.
- **Përdorimi i Tokës së Pastruar:** Rikthimi i tokës së pastruar në gjendjen e saj natyrore ose për përdorime të tjera të qëndrueshme.
- **Minimizimi i Përdorimit të Pajisjeve të Rënda:** Kufizimi i përdorimit të pajisjeve të rënda dhe të makinerive në tokë për të parandaluar kompaktimin e saj, duke përdorur pajisje më të lehta kur është e mundur.
- **Rruga e Përcaktuar për Makineritë:** Vendosja e rrugëve të caktuara për lëvizjen e makinerive për të kufizuar zonat e prekur nga kompaktimi i tokës.
- **Materiale Miqësore për Mjedisin:** Përdorimi i materialeve të biodegradueshme dhe të riciklueshme në ndërtim dhe operim për të reduktuar mbeturinat dhe ndotjen e tokës.
- **Përpunimi i Materialeve të Ricikluara:** Riciklimi dhe ripërdorimi i materialeve inerte nga proceset e ndërtimit dhe demolimit për të reduktuar kërkesën për materiale të reja dhe për të ulur ndotjen e tokës.
- **Monitorimi i Cilësisë së Tokës:** Kryerja e monitorimit të rregullt të cilësisë së tokës për të identifikuar dhe adresuar problemet e ndotjes dhe degradimit të tokës.
- **Analiza e Tokës:** Kryerja e analizave të detajuara të tokës për të vlerësuar ndikimet e ndërtimit dhe operimit dhe për të përcaktuar masat për përmirësimin e cilësisë së tokës.
- **Rikthimi i Vegjetacionit:** Rikthimi dhe mbjellja e vegjetacionit natyror në zonat e prekura për të përmirësuar biodiversitetin dhe për të stabilizuar tokën.

Zbatimi i këtyre masave për mbrojtjen dhe menaxhimin e tokës është thelbësor për të ruajtur cilësinë e tokës, për të parandaluar erozionin dhe ndotjen, dhe për të siguruar një zhvillim të qëndrueshëm të impiantit për separimin e rërës dhe zhavorrit. Këto masa sigurojnë një menaxhim më të mirë të burimeve natyrore, mbrojtjen e ekosistemeve dhe minimizimin e ndikimeve negative në mjedis.

10.4 Masat për mbrojtje nga zhurma

Zvogëlimi i ndikimeve nga zhurma është një aspekt kyç për ndërtimin dhe operimin e impiantit të përpunimit, thërrmimit dhe seperimit të rërës dhe zhavorrit. Kjo është e rëndësishme për të mbrojtur shëndetin dhe mirëqenien e popullatës lokale si dhe për të minimizuar shqetësimet për faunën.

Më poshtë janë disa masa efektive për zvogëlimin e ndikimeve nga zhurma:

Masa për Zvogëlimin e Ndikimeve nga Zhurma:

- **Zbatimi i Masave për Reduktimin e Zhurmës:** Përdorimi i pajisjeve moderne dhe të mirëmbajtura që prodhojnë më pak zhurmë; instalimi i barrierave akustike rreth impiantit dhe zonave të ndjeshme për të reduktuar përhapjen e zhurmës.
- **Planifikimi i Orarit të Operimeve:** Kufizimi i aktiviteteve më të zhurmshme gjatë orëve të pikut, duke përfshirë shmangien e operimeve gjatë natës ose gjatë orëve të qeta të ditës për të minimizuar shqetësimet për banorët lokalë.
- **Monitorimi i Rregullt i Niveleve të Zhurmës:** Vendosja e një sistemi të monitorimit të vazhdueshëm të niveleve të zhurmës për të siguruar që zhurmat të mbahen brenda kufijve të pranueshëm dhe për të identifikuar shpejt çdo problem.
- **Komunikimi dhe Transparenca me Komunitetin:** Informimi i komunitetit për oraret e punës, aktivitetet e parashikuara që mund të shkaktojnë zhurmë, dhe zbatimi i një plani për adresimin e ankesave dhe shqetësimeve të banorëve.
- **Përmirësimi i Izolimit Akustik:** Instalimi i pajisjeve të izolimit të zhurmës në impiant dhe pajisje të tjera të ndjeshme ndaj zhurmës për të reduktuar ndikimet në mjedis dhe në popullatë.

Për të zvogëluar ndikimet nga zhurma nga ndërtimi dhe operimi i një impianti për përpunim, thërrmim dhe seperimin e Rërës dhe zhavorrit, është e rëndësishme të përdoren masa të ndryshme për vendosjen e pajisjeve të kontrollit të zhurmës, mirëmbajtjen e rregullt të pajisjeve dhe makinerive, planifikimin e orarit të punës, përdorimin e teknologjive të avancuara, izolimin dhe planifikimin e hapësirave të punës, monitorimin dhe vlerësimin e zhurmës, si dhe përfshirjen e komunitetit dhe komunikimin e vazhdueshëm me të. Këto masa ndihmojnë në mbrojtjen e shëndetit dhe mirëqenies së popullatës lokale dhe sigurojnë një operim të qëndrueshëm dhe të përgjegjshëm ndaj mjedisit.

10.5 Masat për zvogëlimin e ndikimeve në peizazh, florë dhe faunë

Prodhimi Zvogëlimi i ndikimeve në peizazh, florë dhe faunë nga ndërtimi dhe operimi i një impianti për përpunim, thërrmim dhe seperimin e Rërës dhe Zhavorrit është thelbësor për të mbrojtur dhe ruajtur mjedisin natyror dhe biodiversitetin. Më poshtë janë disa masa efektive për zvogëlimin e ndikimeve në peizazh, florë dhe faunë:

10.5.1 Masa për Zvogëlimin e Ndikimeve në Peizazh

1. Planifikimi dhe Dizajnimi i Kujdesshëm i Impiantit

- **Vendosja e Strategjike e Impiantit:** Zgjedhja e një vendndodhje që minimizon ndërhyrjen vizuale dhe ruan pamjet natyrore.
- **Integrimi me Peizazhin Natyror:** Dizajnimi i impiantit për t'u integruar me peizazhin natyror, duke përdorur materiale dhe ngjyra që harmonizohen me mjedisin rrethues.

2. Ruajtja e Elementëve Natyrore të Peizazhit

- **Mbrojtja e Pemëve dhe Vegjetacionit Ekzistues:** Ruajtja dhe mbrojtja e pemëve dhe vegjetacionit ekzistues gjatë ndërtimit për të ruajtur pamjen natyrore dhe për të zvogëluar ndikimin vizual.
- **Rigjenerimi i Peizazhit:** Rigjenerimi dhe rehabilitimi i zonave të prekura pas përfundimit të ndërtimit, duke përfshirë mbjelljen e bimëve të reja dhe krijimin e hapësirave të gjelbra.

10.5.2 Masa për Zvogëlimin e Ndikimeve në Florë

1. Identifikimi dhe Mbrojtja e Specieve të Rrezikuara

- **Vlerësimi i Florës Lokale:** Kryerja e një vlerësimi të detajuar të florës lokale për të identifikuar dhe mbrojtur speciet e rrezikuara dhe habitatet e tyre.

2. Menaxhimi i Aktivitetit të Ndërtimit

- **Kufizimi i Shtrirjes së Punimeve:** Kufizimi i zonës së ndërtimit për të minimizuar ndikimin në vegjetacionin natyror.
- **Riparimi i Vegjetacionit të Dëmtuar:** Rikthimi i vegjetacionit të dëmtuar pas përfundimit të ndërtimit për të siguruar që ekosistemi të rikuperohet.

10.5.3 Masa për Zvogëlimin e Ndikimeve në Faunë

1. Krijimi i Korridoreve Ekologjike

- **Rrugëkalimet për Kafshët:** Vendosja e rrugëkalimeve për kafshët në zonat e ndërtimit për të siguruar që fauna lokale të mund të lëvizë lirshëm dhe të ketë qasje në habitatet e saj natyrore.

- **Përfshirja e Korridoreve Ekologjike:** Planifikimi i korridoreve ekologjike në dizajnin e impiantit për të siguruar që kafshët të kenë rrugë të sigurta për lëvizje.

2. Minimizimi i Ndikimit të Ndrëçimit

- **Përdorimi i Ndrëçimit Ekologjik:** Përdorimi i ndrëçimit ekologjik që nuk ndikon negativisht në sjelljen e kafshëve.

Për të zvogëluar ndikimet në peizazh, florë dhe faunë nga ndërtimi dhe operimi i një impianti për përpunim, thërrmim dhe seperimin e Rërës dhe Zhavorrit , është e rëndësishme të përdoren masa të ndryshme për planifikimin dhe dizajnimin e kujdesshëm të impiantit, ruajtjen e elementëve natyrorë të peizazhit, identifikimin dhe mbrojtjen e specieve të rrezikuara, menaxhimin e aktivitetit të ndërtimit, kontrollin e specieve invazive, krijimin e korridoreve ekologjike, minimizimin e ndikimit të ndrëçimit dhe planifikimin e ndërtimit në bazë të sezonit. Këto masa ndihmojnë në mbrojtjen e biodiversitetit dhe sigurojnë një operim të qëndrueshëm dhe të përgjegjshëm ndaj mjedisit.

10.6 Masat për zvogëlimin e ndikimeve në vendbanime dhe popullatë

Zvogëlimi i ndikimeve në vendbanime dhe popullatë nga ndërtimi dhe operimi I impiantit për përpunim, thërrmim dhe seperimin e rërës dhe zhavorrit është thelbësor për të siguruar një mjedis të shëndetshëm dhe të sigurt për banorët lokalë. Këto masa përfshijnë një sërë strategjish që synojnë të minimizojnë shqetësimet dhe të mbrojnë mirëqenien e komunitetit.

Masa për Zvogëlimin e Ndikimeve në Vendbanime dhe Popullatë:

1. Komunikimi dhe Transparenca me Komunitetin:

- **Informimi i Rregullt i Komunitetit:** Sigurimi i informacionit të detajuar dhe të rregullt për banorët lokalë lidhur me aktivitetet e ndërtimit dhe operimit, duke përfshirë kohën, oraret, dhe llojin e punimeve që do të kryhen. Kjo ndihmon në ndërtimin e besimit dhe transparencës.
- **Krijimi i Linjave të Komunikimit për Ankesat:** Vendosja e kanaleve të komunikimit (linjë telefonike, e-mail, takime publike) për banorët që të raportojnë shqetësimet dhe ankesat e tyre. Përgjigja e shpejtë dhe efektive ndaj ankesave ndihmon në ruajtjen e marrëdhënieve të mira me komunitetin.

2. Reduktimi i Ndikimeve të Zhurmës:

- **Barrierat Akustike:** Vendosja e barrierave akustike rreth zonave të punës për të absorbuar dhe reflektuar zhurmën.
- **Orari i Punimeve:** Kufizimi i punimeve gjatë orëve të qeta (natën dhe orëve të pushimit) për të minimizuar shqetësimet për banorët.

- **Monitorimi i Zhurmës:** Monitorimi i vazhdueshëm i niveleve të zhurmës dhe dridhjeve për të siguruar përputhshmërinë me standardet e lejuara dhe për të adresuar çdo shqetësim në kohë reale.

2. Menaxhimi i Cilësisë së Ajrit

- **Kontrolli i Pluhurit:** Përdorimi i mjeteve për kontrollin e pluhurit, siç janë sistemet e ujitjes, mbulimi i materialeve inerte dhe kufizimi i shpejtësisë së automjeteve brenda impiantit.
- **Monitorimi i Cilësisë së Ajrit:** Monitorimi i vazhdueshëm i cilësisë së ajrit dhe informimi i komunitetit për gjendjen e tij.
- **Instalimi i Pajisjeve Filtruese:** Përdorimi i pajisjeve filtrante për të reduktuar emetimet e pluhurit dhe grimcave të dëmshme në ajër, si në pajisjet e thithjes së pluhurit apo në ventilimin e impiantit.

4. Zvogëlimi i Ndikimeve Vizuale

- **Integrimi me Peizazhin:** Dizajnimi i impiantit për t'u harmonizuar me mjedisin rrethues, duke përdorur materiale dhe ngjyra që përshtaten me peizazhin natyror.
- **Mbjellja e Bimëve:** Mbjellja e bimëve dhe krijimi i hapësirave të gjelbra për të përmirësuar pamjen estetike dhe për të krijuar një bufër natyror rreth impiantit.

5. Menaxhimi i Trafikut dhe Transportit

- **Planifikimi i Rrugëve të Transportit:** Zgjedhja e rrugëve të transportit që minimizojnë ndërhyrjen në zonat e banuara dhe kufizimi i trafikut të rëndë gjatë orëve të pikut.
- **Siguria në Rrugë:** Vendosja e sinjalistikës adekuate dhe masave për sigurinë rrugore për të mbrojtur këmbësorët dhe banorët lokalë.

Masat e mësipërme për zvogëlimin e ndikimeve në vendbanime dhe popullatë synojnë të mbrojnë shëndetin dhe mirëqenien e komunitetit lokal duke minimizuar ndotjen, zhurmën, pluhurin dhe shqetësimet e tjera. Duke zbatuar këto masa, projekti mund të realizohet në mënyrë të qëndrueshme dhe të sigurt, duke ruajtur marrëdhënie pozitive me komunitetin dhe duke përmbushur standardet e mbrojtjes së mjedisit dhe shëndetit publik

10.7 Masat për mbrojtje nga rreziqet dhe aksidentet mjedisore

Për të siguruar një mjedis të sigurt dhe për të minimizuar rreziqet dhe aksidentet mjedisore nga ndërtimi dhe operimi i impiantit për përpunim, thërrmim dhe seperimin e Rërës dhe Zhavorrit, është e rëndësishme të ndërmerren masa të ndryshme parandaluese dhe menaxhuese. Këto masa ndihmojnë në identifikimin e rreziqeve potenciale, marrjen e masave parandaluese dhe

sigurimin e një reagimi të shpejtë dhe efektiv në rast të një aksidenti. Më poshtë janë disa masa efektive për mbrojtjen nga rreziqet dhe aksidentet mjedisore:

Masa për Mbrojtjen nga Rreziqet dhe Aksidentet Mjedisore:

1. Vlerësimi dhe Identifikimi i Rreziqeve

- **Vlerësimi i Rreziqeve:** Kryerja e një vlerësimi të plotë të rreziqeve për të identifikuar burimet e mundshme të aksidenteve mjedisore, si rrjedhjet e substancave të rrezikshme, zjarret dhe shpërthimet.
- **Planifikimi i Menaxhimit të Rrezikut:** Hartimi i një plani të menaxhimit të rrezikut që përfshin procedura për identifikimin, përparimin, dhe menaxhimin e rreziqeve. Ky plan duhet të përfshijë gjithashtu përgatitjen për emergjenca dhe veprimet korrigjuese.

2. Masat Parandaluese dhe Siguria Operative

- **Mirëmbajtja e Rregullt e Pajisjeve:** Kryerja e mirëmbajtjes së rregullt të pajisjeve dhe makinerive për të parandaluar dështimet teknike dhe aksidentet e mundshme.
- **Kufizimi i Qasjes:** Kufizimi i qasjes në zona të ndjeshme vetëm për personelin e trajnuar dhe të autorizuar për të parandaluar aksidentet nga pakujdesia.

3. Ruajtja e Substancave të Rrezikshme

- **Sistemet e Ruajtjes së Sigurt:** Përdorimi i sistemeve të ruajtjes që parandalojnë rrjedhjet dhe kontaminimin e mjedisit.

4. Trajnimi dhe Edukimi i Personelit

- **Trajnimi i Sigurisë:** Ofrimi i trajnimeve të rregullta për personelin për të siguruar që ata janë të njohur me procedurat e sigurisë dhe mund të reagojnë në mënyrë të efektshme në rast të një aksidenti.
- **Pajisjet e Sigurisë:** Sigurimi që personeli ka në dispozicion pajisjet e duhura të sigurisë, siç janë helmetat, dorashkat, syzet mbrojtëse dhe veshjet reflektuese.

5. Sistemet e Monitorimit dhe Alarmeve

- **Sistemet e Monitorimit të Vazhdueshëm:** Instalimi i sistemeve të monitorimit për të ndjekur parametrat kritike dhe për të identifikuar në kohë reale ndonjë anomali që mund të shkaktojë aksident.
- **Sistemet e Alarmit:** Instalimi i sistemeve të alarmit për të paralajmëruar personelin dhe për të mundësuar një reagim të shpejtë në rast emergjence.

6. Plani i Emergjencës dhe Reagimi

- **Plani i Emergjencës:** Zhvillimi dhe implementimi i një plani të detajuar emergjence që përfshin procedurat e reagimit në rast aksidenti, evakuimit dhe komunikimit me autoritetet dhe komunitetin.

Masat për mbrojtjen nga rreziqet dhe aksidentet mjedisore janë të domosdoshme për të garantuar zhvillimin e qëndrueshëm dhe për të mbrojtur mjedisin nga ndikimet negative. Zbatimi i këtyre masave ndihmon në parandalimin e ndodhive të dëmshme dhe siguron që operacionet e impiantit të kryhen në përputhje me standardet më të larta të mbrojtjes mjedisore dhe sigurisë.

10.8 Menaxhimi i mbeturinave

Gjatë operimit të Impiantit për përpunim, thërrmim dhe seperimit të Rërës dhe Zhavorrit kemi edhe mbeturina komunale të cilat krijohen nga punëtorët dhe blerja e produkteve të reja nga punëtorët, ushqimi dhe blerja e produkteve të tjera. Prandaj këto mbeturina duhet të adresohen në mënyrë adekuate, në mënyrë që ato mos të jenë faktorë ndotje në mjedis dhe të jenë në harmoni me praktikën e mira mjedisore dhe ligjet vendore në fuqi. Për largimin e këtyre mbeturinave kompania i dërgon tek kompanitë e licencuar për menaxhimin e mbeturinave nga Komuna e Deçanit.

Tabela 3 Paraqitja e mbeturinave sipas katalogut shtetëror

Mbeturinat sipas katalogut shtetëror			
Numri sipas katalogut shtetëror të mbeturinave	Emri i Mbeturinės	Shkalla e Rrezikshmërisë	Lloji i planifikuar për Deponim të mbeturinave
20 01 01	Letër dhe karton	Jo të rrezikshme	Kontejner për mbeturina
20 03 01	Mbeturina të përziera komunale	Jo të rrezikshme	Kontejner për mbeturina
20 01 39	Plastika	Jo të rrezikshme	Kontejner për mbeturina

Për mbetje të mundshme të këtij aktiviteti, zgjidhja është si në vijim:

- Mbeturinat e riciklueshme do të grumbullohen dhe do të dërgohen ose do të merren nga kompanitë të cilat merren me riciklim,
- Mbeturinat ditore nga personeli do të grumbullohen dhe do të adresohen në mënyrë adekuate në kontejnerët e ndërmarrjes komunale për mbeturina,
- Ndërsa mbeturinat tjera eventuale nëse krijohen do të trajtohen komform legjislacionit adekuat për menaxhim të mbeturinave.

11. PËRSHKRIMI I PASOJAVE NEGATIVE MJEDISORE

Ndërtimi i një impianti për përpunim, thërrmim dhe seperimin e Rërës dhe zhavorrit mund të sjellë një sërë pasojash negative mjedisore, të cilat duhet të identifikohen dhe menaxhohen me kujdes. Ja disa nga pasojat kryesore negative mjedisore që mund të lidhen me ndërtimin dhe operimin e këtij impianti:

1. Ndikimet në Ajër

- **Emetime Pluhuri:** Proceset e përpunimit dhe transportimit të mbetjeve nga rëra dhe zhavorri, mund të krijojnë shumë pluhur, që mund të ndikojë negativisht në cilësinë e ajrit dhe shëndetin e njeriut.
- **Emetime Gazesh Ndotëse:** Përdorimi i makinerive të ndërtimit dhe automjeteve mund të çojë në emetime të gazrave ndotëse si dioksidi i azotit (NO₂), monoksidi i karbonit (CO) dhe komponimet organike të paqëndrueshme (VOCs).

2. Ndikimet në Tokë

- **Degradimi i Tokës:** Aktivitetet e ndërtimit mund të shkaktojnë erozion të tokës dhe humbje të strukturës së saj.
- **Kontaminimi i Tokës:** Mbetjet e rrezikshme dhe rrjedhjet e karburanteve ose vajrave nga makineritë mund të kontaminojnë tokën.

3. Ndikimet në Ujë

- **Kontaminimi i Ujërave Sipërfaqësore dhe nëntokësore:** Rrjedhjet e kimikateve ose substancave të rrezikshme gjatë ndërtimit mund të përshkojnë në ujërat sipërfaqësore dhe nëntokësore, duke ndotur burimet ujore lokale.
- **Shkarjet e Sedimentit:** Aktivitetet e ndërtimit mund të rrisin rrjedhjet e sedimentit në ujërat sipërfaqësore, duke shkaktuar turbullirë dhe ndotje.

4. Ndikimet në Peizazh

- **Ndryshimi i Pamjes Vizuale:** Ndërtimi i impiantit mund të ndryshojë peizazhin natyror dhe të krijojë struktura që mund të jenë vizualisht të pakëndshme për komunitetin lokal.
- **Shfrytëzimi i Territorit:** Ndërtimi mund të kërkojë përdorimin e një sipërfaqe të konsiderueshme të tokës, që mund të ndikojë në peizazhin dhe habitatet natyrore.

5. Ndikimet në Florë dhe Faunë

- **Humbja e Habitatit:** Ndërtimi mund të çojë në shkatërrimin ose ndryshimin e habitateve natyrore, duke ndikuar negativisht në florën dhe faunën lokale.

- **Shqetësimi i Specieve:** Aktivitetet e ndërtimit, zhurma dhe prania e njerëzve mund të shqetësojnë speciet e egra dhe të ndikojnë në sjelljen dhe migrimin e tyre.

6. Ndikimet në Vendbanime dhe Popullatë

- **Shqetësimet nga Zhurma:** Aktivitetet e ndërtimit dhe operimi i makinerive mund të krijojnë nivele të larta të zhurmës, që mund të shqetësojnë banorët lokalë.
- **Rritja e Trafikut:** Transportimi i lendes së pare dhe asaj të përpunuar mund të rrisë trafikun në zonat përreth, duke shkaktuar shqetësime dhe ndotje shtesë.

7. Ndikimet nga Aksidentet Mjedisore

- **Rreziket e Zjarrit:** Përdorimi i makinerive dhe kimikateve gjatë ndërtimit mund të rrisë rrezikun e zjarrit.
- **Rrjedhjet dhe Derdhjet:** Rrjedhjet e karburanteve, vajrave ose kimikateve të tjera mund të shkaktojnë ndotje dhe dëmtime mjedisore.

Masa për Zvogëlimin e Ndikimeve Negative

Për të zvogëluar ndikimet negative mjedisore nga impiantit i përpunimit, thërrmimit dhe seperimit të Rërës dhe Zhavorrit, është e rëndësishme të ndërmerren masa të ndryshme parandaluese dhe menaxhuese, si:

- **Kontrolli i Pluhurit:** Përdorimi i sistemeve të ujitjes dhe mbulimi i materialeve për të reduktuar përhapjen e pluhurit.
- **Monitorimi i Cilësisë së Ajrit dhe Ujit:** Instalimi i sistemeve të monitorimit për të ndjekur cilësinë e ajrit dhe ujit dhe për të ndërmarrë masa korrigjuese kur është e nevojshme.
- **Pajisje të Mirëmbajtura dhe Efikase:** Sigurimi që të gjitha makineritë dhe pajisjet të jenë të mirëmbajtura dhe të pajisura me teknologji për reduktimin e emetimeve.
- **Ruajtja e Habitave:** Marrja e masave për të minimizuar shkatërrimin e habitateve natyrore dhe krijimi i zonave të mbrojtura për florën dhe faunën.
- **Menaxhimi i Rreziqeve dhe Emergjencave:** Zhvillimi i planeve të emergjencës për të menaxhuar aksidentet dhe për të minimizuar ndikimet e tyre.

Implementimi i këtyre masave do të ndihmojë në minimizimin e pasojave negative mjedisore dhe në sigurimin e një operimi të qëndrueshëm dhe të përgjegjshëm të impiantit të përpunimit, thërrmimit dhe seperimit.

12. MONITORIMI DHE RAPORTIMI

Monitorimi – Shihet Monitorimi dhe raportimi janë aspekte thelbësore të menaxhimit mjedisor për ndërtimin dhe operimin e një impianti për përpunim, thërrmim dhe seperimin e Rërës dhe Zhavorrit. Këto procese ndihmojnë në sigurimin e përputhshmërisë me rregulloret mjedisore, në vlerësimin e ndikimeve mjedisore dhe në përmirësimin e vazhdueshëm të praktikave mjedisore. Më poshtë është një përshkrim i metodave dhe praktikave për monitorimin dhe raportimin mjedisor.

a. Monitorimi i Ajrit

- **Monitorimi I Cilësisë së Ajrit:** Ky monitorim do te kryhet nga kompania e licencuar për matje te emisioneve ne ajër.
- **Matja e Emetimeve nga Pajisjet dhe Makineritë:** Monitorimi i emetimeve nga makineritë dhe pajisjet që përdoren gjatë ndërtimit dhe operimit të impiantit.

b. Monitorimi i Ujit

- **Monitorimi i Cilësisë së Ujit:** Kryerja e analizave të rregullta të ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore për të ndjekur nivelet e ndotjes dhe për të identifikuar burimet e mundshme të ndotjes.

c. Monitorimi i Zhurmës

- **Matja e Nivelit të Zhurmës:** Përdorimi i pajisjeve për matjen e niveleve të zhurmës në dhe përreth impiantit për të siguruar përputhshmërinë me standardet mjedisore dhe për të minimizuar shqetësimet për banorët lokalë.
- **Rishikimi Periodik:** Rishikimi i rregullt i politikave dhe procedurave mjedisore për të siguruar që ato janë të azhurnuara dhe përputhen me praktikatat më të mira dhe kërkesat rregullatorë.

Monitorimi dhe raportimi i pasojave mjedisore nga ndërtimi dhe operimi i impiantit të përpunimit, thërrmimit dhe seperimit të Rërës dhe Zhavorrit, janë thelbësore për të siguruar që ndikimet negative të minimizohen dhe që impianti të operojë në përputhje me standardet dhe rregulloret mjedisore. Kjo kërkon një qasje të integruar që përfshin vendosjen e sistemeve të monitorimit, përgatitjen e raporteve të detajuara, vlerësimin e vazhdueshëm dhe përmirësimin e praktikave mjedisore.

13. PËRMBLEDHJE E PËRGJITHËSHME

Impianti i përpunimit, thërrmimit dhe seperimit të rërës dhe zhavorrit është një zgjidhje thelbësore për menaxhimin e mbetjeve në mënyrë të qëndrueshme dhe miqësore me mjedisin. Ky impiant trajton mbetjet nga rëra dhe zhavorri. Përmes procesit të përpunimit, thërrmimit dhe seperimit, këto materiale shndërrohen në fraksione të përdorshme në ndërtimtari, duke kontribuar në ruajtjen e burimeve natyrore dhe reduktimin e mbetjeve.

13.1 Ndikimet Mjedisore dhe Masat Zbutëse

Ndërsa impianti sjell përfitime të rëndësishme mjedisore, ndërtimi dhe operimi i tij mund të shkaktojë ndikime negative mjedisore, si ndotja e ajrit, tokës, ujit, zhurma, dhe ndikime në peizazh, florë dhe faunë. Për të adresuar këto çështje, janë ndërmarrë masa specifike:

- **Ajër:** Reduktimi i pluhurit dhe emetimit të gazrave ndotëse përmes sistemeve të filtrimit dhe mirëmbajtjes së pajisjeve.
- **Tokë:** Menaxhimi i duhur i mbetjeve të rrezikshme dhe parandalimi i erozionit.
- **Ujë:** Monitorimi i cilësisë së ujit dhe parandalimi i rrjedhjeve të kontaminuara.
- **Zhurma:** Përdorimi i pajisjeve të izoluara dhe vendosja e barrierave akustike.
- **Peizazh, Florë dhe Faunë:** Ruajtja e habitateve natyrore dhe mbjellja e bimëve kompensuese.
- **Për Vendbanimet dhe Popullatën:** Informimi dhe transparenca, kufizimi i zhurmës dhe pluhurit, dhe menaxhimi i trafikut.

13.2 Monitorimi dhe Raportimi

Implementimi i një sistemi të avancuar të monitorimit dhe raportimit siguron që impianti të funksionojë brenda standardeve mjedisore. Kjo përfshin monitorimin e ajrit, tokës, ujit dhe zhurmës, dhe raportimin periodik për autoritetet mjedisore dhe komunitetin.

13.3 Përfitimet

Impianti jo vetëm që ndihmon në zvogëlimin e mbetjeve dhe ruajtjen e burimeve natyrore, por gjithashtu kontribuon në ekonominë lokale duke krijuar vende pune dhe duke promovuar praktika të qëndrueshme. Ky projekt përfaqëson një hap të rëndësishëm drejt menaxhimit efikas dhe të qëndrueshëm të mbetjeve nga rëra dhe zhavorri dhe një kontribut të vlefshëm për mbrojtjen e mjedisit.

Andaj, Duke u bazuar në natyrën e aktivitetit të impiantit të përpunimit, thërrmimit dhe seperimit të Rërës dhe Zhavorrit, vendodhjen, kapacitetin dhe intensitetin e veprimeve, mund të konstatohet se ndikimet në shëndetin e njeriut dhe në mjedisin lokal janë minimale dhe tërësisht të kontrollueshme.

Mendojmë se te dhënat e Raportit të Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis janë të mjaftueshme dhe i propozojmë institucionit kompetent përkatësisht Ministrisë së Mjedisit, Planifikimit Hapësinorë dhe Infrastrukturë (MMPHI), për dhënien e mendimit pozitiv për **Pëlqim Mjedisor** sipas kërkesës së investitorit - aplikuesit “FIDANI BETON” SH.P.K nga Komuna e Deçanit.

14. ANALIZA KOST – BENEFITE E PROJEKTIT NË FORMË TABELARE

TABELA E KOST – BENEFITE E INVESTIMIT NË IMPIANTIN E PERPUNIM, THËRMIM DHE SEPERIMIT RËRËS DHE ZHAVORRIT “FIDANI BETON” SH.P.K.

Nr.	Emri	Çmimi (€)
1.	<i>Pranimi i materialit</i>	<i>15,000.00 €</i>
2.	<i>Grilla</i>	<i>10,000.00 €</i>
4.	<i>Seperatori i ndarjes se metalit,</i>	<i>15,000.00 €</i>
7.	<i>Ekranet vibruese,</i>	<i>14,000.00 €</i>
8.	<i>Ngarkues</i>	<i>20,000.00 €</i>
9.	<i>Kamion</i>	<i>20,000.00 €</i>
Shuma totali investive:		94,000.00 €

“FIDANI BETON” SH.P.K.

15. LITERATURA E PERDORUR

Lista e bibliografisë (referencave) së burimeve të përdorura për përshkrimet dhe vlerësimet e përfshira në raport.

- Te dhënat nga Investitori,
- [Plani-Zhvillimor-i-Komunes-PZHK-2024-2032.pdf \(rks-gov.net\)](#)
- [» Kuvendi \(rks-gov.net\)Kërko dhe paraqit - KGP \(rks-gov.net\)](#)
- [OpenStreetMap](#)
- [Google Maps](#)
- [LIGJI NR. 08/L-181 PËR VLERËSIMIN E NDIKIMIT NË MJEDIS \(rks-gov.net\)](#)